

ERTUĞRUL GÂZİ'NİN BİLECİK'TEKİ VAKIFLARI

Dr. Mehmet Akif ERDOĞRU

I. BELGELER HAKKINDA

Ertuğrul Gâzi, bilindiği gibi Osmanlı hanedanının kurucusu Osman Bey'in babasıdır. Arap, Acem, Bizans ve Osmanlı kaynaklarında Ertuğrul Gâzi hakkında açık bilgiler yoktur. Dolayısıyla Ertuğrul Gâzi'nin nesebi, şahsiyeti, Anadolu'ya gelişi, Anadolu'daki faaliyetleri ve vefatı tartışmalıdır¹. Osmanlı kaynaklarındaki bilgilere göre 1288 yılında (hicri 687) 93 yaşında iken Söğüt'de vefat etmiş ve Söğüt'deki türbesine defnedilmiştir.

Ertuğrul Gazi, belgelerdeki bilgilere göre Söğüt, Karacahisar ve Bilecik havâlisinde gâza ile meşgul olmuştur.

Türkiye arşivlerinde Ertuğrul Gâzi ile ilgili çok az sayıda belge vardır ve bu belgeler de bu konu üzerinde çalışanlar tarafından layıkıyla incelenmemiştir². Ankara'da Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivi'nde ve Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nde Ertuğrul Gâzi'nin Bilecik'teki vakıflarına dair belgeler bulunmaktadır. Bu belgelerden, Osmanlı pa-

1. Ertuğrul Gazi hakkında en iyi ilmi araştırma Mükrimin Halil Yinanç tarafından yapılmıştır. Bkz: "Ertuğrul Gâzi" İA. IV. (1977), s.328-337.
2. Ertuğrul Gazi hakkında bilgi veren araştırmaların bazıları şunlardır: Mehmed Süreyyâ Sicill-i Osmanî yahud Tezkire-i Meşâhir-i Osmaniye, I, Matbaa-i Amire, 1308, s.17-18; Mükrimin Halil Yinanç "Millî Tarihimize Dair Eski Bir Vesika", TTEM, 2(79), 1 Mart 1340; Frederich Giese, "Osmanlı İmparatorluğunun Teşekkülü Meselesi", TM, I, (İstanbul 1925), s.151-171; Fuat Köprülü, "Osmanlı İmparatorluğunun Etnik Menşei Meselesi" Belleten, VII/28, (1943), s.219-313; İ. Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Tarihi, I, Ankara 1982, s.100-101; Hüseyin Namık Orkun, "Osmanlılar ve Kayı-han kabilesi", Dergâh, (1338); aynı yazar, "Osmanlıların Aslına Dair", Türklük.V, (Ağustos 1939), s.345-357; İsmail Hâmi Danişmend, "Osman Gazi'nin neseb ve hüviyeti", Türklük.III, (1 Haziran 1939), s.207-223; aynı yazar, "Osmanlıların aslı meselesi: 2 Osman oğullarına isnad edilen sahte milliyetler", Türklük.V, (Ağustos 1939), s.367-382; aynı yazar, "Osmanlıların aslı meselesi: 3 Osman Oğullarına İsnad Edilen Sahte Milliyetler", Türklük.VI, (1 Eylül 1939), s.425-437; aynı yazar, "Osman Gazi'nin neseb ve hüviyeti" Hakkındaki Tenkide cevap", Türklük. VI, (1 Eylül 1939), s.477-489; (aynı yazı için bkz.Yeni Türk.VII/81, (Eylül 1939), s.366-378); Adnan Erzi, "Tahlil ve Tenkit: Osman Gazi'nin Neseb ve Hüviyeti İsmail Hâmi Danişmend'e cevap-", Yeni Türk, VII/82, (Birinci teahir 1939), s.424-432; aynı yazar, "Bibliyografya: Nihat Sami Banarlı-XIV üncü asır Ana-

dişahlarının Bilecik'i³ Ertuğrul Gazi'ye vakfettikleri anlaşılmaktadır. Söz konusu vakıf, aslında, tahsisât türünden olup, gayrisahihdir. Dolayısıyla **vakıf** kelimesi araştırmamızda tahsisat anlamındadır.

Konuyla ilgili bir belge ondört yapraklı küçük bir **Vakıf Defteri**'dir. Söz konusu defter TKGM **Kuyûd-ı Kadime Arşivi**'nde "*Cedîd Vakıflar Tasnifi*"nde 156 yeni numarada (eski numarası 2163) kayıtlı olup, Ertuğrul Gazi'nin Bilecik'teki Vakıf gelirlerinin kayıtlarını içine alır ve "*Defter-i Evkâf-ı Ertuğrul Gâzi der Bilecik*" ismini taşır. Defterin ilk sayfasında III. Ahmed'in kırmızı merükkeple çekilmiş güzel bir tuğrası bulunmaktadır. Ayrıca defterde üç tane pulula eklenmiştir.

İlk sayfadaki bilgilere göre Ağustos

1706 (**Gurre-i Rebiülâhır 1118**) tarihinde **muharrir Hacı Hüseyin Hıfzî** tarafından hazırlanmış ve 22 Eylül 1706 (13 Cemaziyel ahir 1118) tarihinde de defterin bir sureti **Defterhâne-i Âmire**'ye teslim edilmiştir. Ancak 1706 yılından önce **Boz Receb**'in **Sultanönü** sancağı mutasarrıflığı zamanında Ertuğrul Gazi evkâfının tahririnin yapıldığı ve tahrirle ilgili bilgilerin İstanbul'a gönderildiği anlaşılmaktadır. Defterdeki **huccetde** belirtildiğine göre 1706'da Bilecik'teki **Şeyh Edebâlı** ve **Timur Bey zâviyeleri** vakfı ile Ertuğrul Gazi vakfı arasında çıkan arazi anlaşmazlıklarını halletmek ve vakfın sınırlarını yeniden tesbit etmek için Anadolu valisi **Çerkes Mehmed Paşa**,⁴ Söğüt kadısı müvellâ **es-Seyyid Mehmed Efendi** ve muharrir Hacı Hüseyin Hıfzî görevlendirilmiştir. Çerkes Me-

dolu şairlerinden Ahmedî'nin Osmanlı tarihi: Dâsitân-ı tevarih-i müllü k-ı âl-ı Osman ve Cemşid ve Hurşid Mesnevisi. İst. 1939". Belleten, IV/14-15, (Nisan-Temmuz 1940), s.271-274; aynı yazar, "Osmanlı Devletinin Kurucusunun İsmi Meselesi". TM, VII-VIII/I, (İst. 1942), s.323, 326; Nihad Sami Banarlı, "Ahmedi ve Dâsitân-ı Tevârih-i Müllük-ı Al-ı Osman I", TM, VI (İst. 1939), s. 67; V.L. Ménage, "Ertoghul", Fİ2, II, s710-711; İsmet Parmasozlu, "Ertuğrul Gazi", Türk Ansiklopedisi, XV, (Ankara 1968), s.349-351; Ertuğrul Gazi'nin türbesinin restorasyonu için bkz. Richard Hartmann, Im Neuen Anatolien, Leipzig, 1928, s.49-50; Kâzım Baykal, Bursa ve Anıtları, Bursa 1950, s.107; Karakeçili aşiretinin Ertuğrul Gazi türbesini ziyaret etmeleriyle ilgili olarak bkz. Franz Taeschner, "Das Reiterfest Der Yürüken Zu Ehren Des Gazi Ertoghul in Söğüt", Vom Bosphorus zum Ararat, Herausgegeben von Friedrich Karl Dörner, Mainz/Rhein, 1981, s.265-268; Faruk Sümer, Oğuzlar(Türkmenler), İstanbul 1980, s.220-221; Sefa Öcal, "Ertuğrul Gazi, Türbesi ve Haziresinde Yatanlar", Türk Dünyası Araştırmaları, 45, (Aralık 1986), s.97-184. Tayyip Gökbilgin, "Söğüt Ertuğrul Gazi Türbesi" İÜEFTED, 4/5, 1973-1974, s.97-90.

3. Kâtip Çelebi, Bilecik'te Bursa yastığı, döşek, abayı ve kadife gibi eşyanın işlendiği çok sayıda atölyenin (kârgâh) bulunduğunu bildirir (bkz. Cihânnümâ, İbrahim Müteferrika tab'i, İst. 1145, s.643). Yine Bilecik'le ilgili bazı araştırmalar için bkz. Ali Cevad, Memâlik-i Osmaniyenin Tarih ve Coğrafya Lügati, İst. 1313, s.227-228; Şemseddin Sami, Bilecik'in 1899 yılında, Hüdavendigâr velayetindeki Ertuğrul sancağının merkezi olduğunu; Küplü, Bazarcık, Gölbaran, Yarhisar ve Lefke isimlerinde beş nahiyesinin bulunduğunu bildirmektedir. Ayrıca Bilecik'te 202 cami ve mescid, 8 medrese, 7 tekke, 13 kilise, 196 mektep, 1 han ve 625 dükkânın bulunduğunu yazar. Bilecik için yine bkz. Ali Asaf, Hüdavendigâr Vilâyeti Coğrafya ve Ahvâl-i Umumiyesi, Bursa 1308, s.81-85; Ahmed Refik, "Bilecik", İktam, no. 8662, 24.4.1921; aynı yazar, "Fatih Zamanında Sultanönü", İktam, no. 9470, 31.7.1923; aynı yazar, "Fatih Zamanında Sultanüyüğü", TOEM, 14, 3(80), 1 Mayıs 1340; Besim Dartot, "Bilecik", İA, II, (İst.1-944),s.611-612; V.J.Parry, "Biledjik", EI², I, s.1218; Süreyya Üntut, "Bilecik'in Coğrafi Durumu", Bilecik 1967 İl Yıllığı, s.28; Reşat Genç, "1572 Tarihli Tahrir Defteri'ne Göre XVI. Yüzyılda Bilecik ve Çevresi", II.Osmanlı Sempozyumu, Eylül 1985 Söğüt, Ankara 1986, s.27-37.

4. Burada zikredilen Çerkes Mehmed Paşa, Tokat'da, 1625 (H.1034) tarihinde vefat eden vezir olmamalıdır.

hemmed Paşa mübaşir tayin edilmiştir.

III. Ahmed tarafından görevlendirilen tahkik heyeti, dava konusu olan Bilecik'e bağlı Yediler-üyüğü'ne gelmiş; Bilecik ahalisinin de yardımıyla davayı çözümlenmiştir. Bu olaylar sırasında Ertuğrul Gazi vakfına ait arazilerin sınırları ve yıllık gelirler yeniden tesbit edilmiş ve deftere kaydedilmiştir. Tanzim edilen yeni defterin bir sureti Defter-i Hâkâni Nezâretî'ne verilmiştir. Araştırmamızın sonunda metnini olduğu gibi verdiğimiz I numaralı belge sözünü ettiğimiz defterdir. Bu şekilde yeni defterin düzenlenmesiyle 1706'da Darüssaâde Ağası⁵ olan Abdullah Ağa'nın "mürûr-ı eyyâm ile muhtell ve müşevveş olan vakfın yeniden tahrir edilmesi"⁶ isteği de yerine getirilmiştir.

Araştırmamızın sonundaki II, III ve IV numaralı belgeler Kuyûd-ı Kadîme'de saklanan sırasıyla 145, 541 ve 345 numaralı Sultanönü sancağına ait Mufassal, İcmâl ve Vakıf defterlerinden çıkarılmıştır. Bu defterlerden 145 numaralı 1572(hicri 980) 541 numaralı olanı 1575 (hicri 983) ve 345 numaralı defter de 1568(hicri 976) tarihini taşır.

Araştırmanın sonundaki V numaralı belge ise Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nde saklı 265 numaralı "Defter-i Tafsil-i Muhâsebe-i Anadolu" isimli defterdedir. Vakfın vakfiyesi ve masrafları gösteren muhâsebe kayıtları araştırmalarımıza rağmen bulunamamıştır. Bundan dolayı da vakfa ait bilgiler vakfın gelir kayıtları

rına dayanmaktadır. Bu kayıtlar Bilecik'in 1706 yılındaki durumunu göstermesi bakımından da ayrıca önem taşır. Zira, Bilecik'in bu dönemdeki durumunu gösteren belgelere arşivlerde az rastlanır.

II-VAKFIN KURULUŞU MESELESİ

Vakfa ait belgelerde vakfın ne zaman kim tarafından kurulduğu (vâkıf) açık olarak belirtilmiyor. Ancak belgelerde Bilecik şehri ile Günyüzü nahiyesindeki Dekinözü, Mihaliç nahiyesindeki Samakov (diğer adı Dilkücek) köylerinin "ma takaddemden vakfa hasıl ve kadîmden bu ana değîn vakf"⁷ olduğu kayıtlıdır. Belgelerde geçen "matakaddem ve kadîm" laflarına ne kadar eskiye uzanabileceği tartışılabilir. Osmanlı kanunnâmelerinde öncesini kimsenin bilmediği veya hatırlamadığı döneme kadîm denilmektedir. Bununla beraber vakfın en azından Bilecik'in 1299 yılında Osman Gazi tarafından fethinden sonra kurulabileceği ortadadır. Nitekim bazı kayıtlardan vakfınXIV yüzyılın başlarında, Osman Bey tarafından kurulmuş olduğu izlenimi çıkmaktadır.

Aşıkpaşazâde, Neşri, Hoca Sadeddin, Müneccimbaşı Ahmed ve Solakzâde gibi Osmanlı tarihçileri Osman Gazi'nin Bilecik'i fethettikten sonra gelirlerini ailesine ayırdığını söylerler⁸. İbn Kemal de bu bilgiyi verir ve Osman Gazi'nin Bilecik'i ailesi (ehl-i beyt) için "cihet-i

5. Darüssaâde Ağası, Osmanlı sarayının ve İbrem-i Hümayun ağalarının en büyüğü idi. Asıl vazifelerinden biri selâtin vakıflarının nezaret etmekti. Bu vazife kendilerine 1598 yılından itibaren verilmiştir. Darüssaade Ağalığı hakkında daha geniş bilgi için bkz. İ.Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı, Ankara 1984, s.172-183.

6. İleride I numaralı belgenin 2 numaralı ekine bakınız.

7. I numaralı belgenin 1 numaralı ekine ve II numaralı belgeye bakınız.

8. Aşıkpaşazâde ve Neşri, Bilecik'in Osmanoğullarına timâr olarak verildiğini (Tevârih-i Al-i Osman, Ali Bey tab'i ist.1331, s.20) Kitâb-ı Cihânnümâ, I, Ankara 1987, s.113) Hoca Sadeddin ve Solakzâde, sarf edilmek için ayırdığını (Tâcü'l-Tevârih, I, Ankara 1979, s.37; Solakzâde Tarihi, İst. 1297, s.15) ve Müneccimbaşı da Bilecik'in Osmanoğullarına tayin edildiğini (Sahâifü'l-Ahbâr, Şair Nedim Tercemesi, s.278) söylemektedir. Osmanlı vakfîyânâmelerinde Bilecik'in Osmanoğullarına vakf edildiğine dair açık bir kayıt bulunmamaktadır.

maaş" tayin ettiğini bildirir⁹. Söğüt'de Orhan Gazi devrinden önce Ertuğrul Gazi'nin canı için bir parça bağ ile elli kâfirlerin vakfedilmesi¹⁰ de vakfın muhtemelen Osman Bey tarafından kurulduğu izlenimini güçlendirir. Ayrıca 1706 yılında çıkan arazi davasında Bilecikliilerin "bu hudûd ile mahdûd olan arâzi ve bağât ve bağçeler ve medîne-i mezbûre merhûm-ı mumâileyhin (Ertuğrul Gazi'nin) vakfidur eben an ceddin böyle bilürüz"¹¹ şeklinde beyanda bulunmaları, vakfın Osmanlı Devletinin ilk yıllarında kurulmuş olabileceği izlenimini destekler niteliktedir. Bunun yanında Osmanlı padişahlarının hemen hepsi ataları Ertuğrul Gazi'nin anısına vakıflar kurmuşlardır. Yeniçeri, taycı gibi zümrelerin bulunması vakfa ilavelerin yapıldığını göstermektedir.

III. VAKFIN ÖZELLİĞİ VE İDARESİ

Ertuğrul Gâzi vakfının temel özelliği "selâtin vakfı"¹² olmasıdır. Osmanlı padişahları, Ertuğrul Gâzi vakfını kendi vakıflarının yapısına sokmuşlardır. Bunun sebebi muhtemelen vakfın devamlılığının sağlanması ve her türlü müdahalenin dışında tutulmak istenmesidir. Bilindiği gibi selâtin vakıflarının idaresi Darüssaâde Ağalığı'na¹³ bağlıydı. Darüssaâde Ağası, selâtin vakıflarını nezaretle vazifelidi. Tevliyet ise padişahların vekil tayin ettikleri kişilere verilir. Bu durum Ertuğrul Gâzi vakfına âit belgelerde de açıkça görülür.

Belgelerde adı geçen ve Ertuğrul Gâzi evkâfına nezaret ettiği anlaşılan Darüssaâde Ağalarından biri III. Ahmed'in Darüssaâde Ağası olan Abdullah Ağası'dır. Abdullah Ağası, bozul-

muş ve karışmış olan Ertuğrul Gâzi vakfını 1706 yılında teftiş ettirmişti. Mütevelli olarak da belgelerde iki kişinin ismi geçer. Bunlardan ilki 1706'da mütevelli olan Mehmed bin Ahmed, diğeri ise 1787'de mütevelli olan Teberdârân-ı Hâssa'dan Kuşçu Mehmed'dir.

Vakfın ikinci özelliği "menrûzü'l-kalem ve maktuü'l kadem min külli'l- vücûh serbestiyyet" üzere kayd ve tahrir edilen vakıf¹⁴ olmasıdır. Yani serbest vakıftır. Bilindiği gibi devlete ait toprakları sadece padişahlar ve vezirler serbest olarak vakfetmişlerdir. Burada vakfedilen şey, toprağın rakabesi veya tasarruf hakkı değil sadece vakıf sahada yaşayan kişilerden alınan vergilerdir. Bu tür vakıfların gelirleri, devlet bütçesinden karşılanması gereken hizmetlere ayrılmıştır. Serbest vakıflara îtmâr ve mülk idarecileri (sancakbeyi, subaşı gibi) giremez, vakıf bölgede teftişte bulunamazlar, vergi toplayamazlardı. Bu görevler tamamen vakfın mütevellisine bırakılırdı. Selâtin vakıflarında bu şekilde bir uygulamaya gidilmesinin sebebi, daha önce de belirttiğimiz gibi, vakfı çeşitli müdahalelerden uzak tutmaktır. Ancak yine de selâtin vakıfları kendilerini müdahâlelerden kurtaramadılar.

Ertuğrul Gâzi vakfının Şeyh Edebâlı ve Timur Bey vakıflarıyla olan arazi anlaşmazlığı uzun yıllar sürmüştür. Neticede dava konusu olan Yediler-üyüğü isimli yerin Ertuğrul Gâzi vakfından olduğuna 1706'da karar verilmiştir. Karar heyetinde Bilecik imamı Ali Efendi İbn-i Hasan, Bilecik nakibi es-Seyyid Mustafa

9. "Bilecik nahiyesinin mahsûlünü Osman Han ehl-i beyt için cihet-i maaş tayin eyledi kiçi oğlu Alaeddin Paşa'yı inâsıyla anda koyub Edebâlı'yı üzerlerine emîn eyledi (Bkz. İbn Kemâl, Tevârih-i Al-i Osman, I, (yay. Şerafettin Turan), Ankara 1970, s.140).

10. Hüdâvendigâr Vilâyeti Vakıf Defteri, Kuyûd-ı Kadîme Arşivi, no. 585, s.282a.

11. I numaralı belgenin I numaralı ekine bakınız.

12. Selâtin vakıfları hakkında bkz. Ahmet Akgündüz, İslâm Hukukunda ve Osmanlı Tathikatında Vakıf Müessesesi, Ankara 1988, s.287.

13. 5 numaralı dipnota bakınız.

14. I ve V numaralı belgelere bakınız.

Çelebi İbn-i es-Seyyid Abdülbâki ve Bilecikli pek çok kişi vardır. Kararı Rumeli kadı askeri **Abdullah**, Anadolu kadıaskeri **Mahmud**, Bilecik nâibi **Mehmed**, Söğüt kadısı **Seyyid Mehmed**, Orta Lefke kadısı **İbrahim Hıfzî** ve Bilecik müvellâsı **Süleyman** tasdik etmişlerdir¹⁵. Vakfın maruz kaldığı meselelerden bir diğeri de, 18. yüzyılın sonlarından itibaren, "ashâb-ı agrâzdan" bazı kişilerin vakıf gelirlerini "fuzûlî zabt etmek" istemeleri olmuştur¹⁶. **Harameyn-i Şerifeyn müfettişleri** bu olayları önlemek istemişlerdir.

IV. VAKFEDİLEN GELİRLER

Bilecik şehri ile Dekinözü, Avlağözü, Günyarı ve Samakov köylerinin vergisi; Bilecik'in bağçe, bağ, ev, dükkân, han, değirmen ve mukataaları Ertuğrul Gazi'nin hatırasına vakfedilmiştir.

A- Bilecik Şehri ve Vergiler: Bilindiği gibi Bilecik¹⁷, Sultanönü sancağının nahiyelerinden biriydi. 1572 tarihinde yazılmış Sultanönü sancağı **Mufassal Defteri**'ndeki bilgilere göre Bilecik sekiz mahalle ile bir cemâati nefsinde toplayan bir şehirdir. Aynı tarihte şehrin nüfusu yaklaşık 1842 kişidir (502 nefer). 1572 ilâ

1706 tarihleri arasında şehrin nüfusu oldukça artmıştır. Öyleki 1572'de sekiz mahalle iken 1706'da ondört mahalle olmuştur. Şehrin nüfusu da yaklaşık 3468 kişiye (977 nefer) çıkmıştır. Özellikle 1572'de Bilecik'in köyü durumunda olan **Aşağıküplü**, 1706'da Bilecik'in mahalleleri arasına katılmıştır. Yine **Osman Gazi**, **Debbâğhane**, **Karaca**, **Akmescid** mahalleleri ile **Ermeni** mahallesi 16. yüzyıldan sonra kurulmuştur. Yeni kurulan bu mahallelerin yanında eskiden beri var olan **Emirler**, **Dere**, **Bâzâr**, **Cami-i Şerif-i Cedîd** (diğer adı **Kâdî mahalleleri**), **Hisar**, **Börkçüler**¹⁸ ve **Cami-i Şerif-i Orhan Gazi mahallesi** de mevcudiyetlerini korumuşlardır. Emirler, Bâzâr, Cedîd, Câmi, Börkçüler ve Akmescid mahallelerinin nüfusu önemli ölçüde artmış; Dere, Hisar ve Orhan Gazi Camii mahallelerinin nüfusu azalmıştır. Hatta Hacı Şucâ mahallesinde kimse kalmamıştır. Orhan Gâzî câmii hâfızları cemâ'atı de ortadan kalkmıştır.

Bilecik'teki Ermeni mahallesi XVI. yüzyıldan sonra kurulan mahallelerdendir. Araştırmamızın sonunda I numaralı belgede Ermenilerin baba ve dedelerinin Bilecik'e geldikleri "*ispenç ve rûsûm-ı riâyetlerini Ertuğrul Gazi vakfına*

15. I numaralı belgenin I numaralı ekine bakınız.

16. V numaralı belgeye bakınız.

17. *Es-Seyyid Şeref Halil Abbâsî -zâde*'ye ait *Hûlasatü'l-Ahvâli-l-Büldân fi Memâlik-i Al-i Osman* isimli eserde (eser basılmamıştır, yazma seyahatnâmenin fotoğrafları Prof. Dr. Refet Yinanç'ın kütüphanesindedir. Yinanç'a Seyahatnâmeden yararlanmama müsaade ettiği için teşekkür ederim) 1851'de Bilecik'de Rum, Ermeni mahalle ve kiliselerinin bulunduğu ve çok sayıda yastık tezgâhının olduğu bildirilir. Ayrıca 1851'de Bilecik'in heşhin hane olduğu, çarşılarında her türlü emtîa, eşya ve me'kulâtın mevcut olduğu, tezgâhlarda Bilecik çatması, yasdıklar ve zi-kiymet abayiler dokunduğu, ipekli dokumaların yaygın olduğu ve bu dokumaların İstanbul'a gönderildiği dolayısıyla ahalisinin çoğunun ipek tüccarı olduğu beyan olunur(s.214-215).

18. Börkçüler mahallesinin Orhan Gazi zamanında kurulduğu anlaşılıyor. *Aşıkpaşazâde* 'de bu konuda şu kayıt vardır: "Orhan Gazi'ye Alaeddin Paşa eydür: İmdi seninle leşkerine bir nuşan koyalım gayrı leşkerde olmasın dedi. Orhan Gazi eydür: kardeş her ne kim edersin ben anı kabul ederim dedi. Ol eydi: İmdi etraftaki beglerin borkü kızıldır senin ak olsun. Orhan Gazi emr etdi Bilecik'de bork işlediler gaziler ve cem-i tevâbî ak bork giydiler(s.39-40)". Süreyya Üntüt, Bilecik'in eski mahalleleri hakkında şunları söyler: "Eski Bilecik Gazhane ve devamı olan Gugukluk-deresi ve Dabağhane dereeleri içinde çukurda kurulmuş olup Edebalı türbesinin etrafındaki Hisar, Dabağhane, Cami-i Kebir, Dere, Emirler ve Karacalar mahallelerinden ibaret idi. Yukandaki mahalle denilen yer de Al.mescit mahallesi (Fethibey, İstiklal ve ve Cumhuriyet mahalleleri şimdiki mahalleler) ki müslümanlar oturuyordu. Saltaş camii'nin güneyi ile hamam civarında Ermeni mahalleleri bulunuyordu (adı geçen yazı. s.21)".

vermek şartıyla¹⁹ vakfın reâyâsı oldukları kayıtlıdır. 1706'da yaklaşık 621 kişi (189 nefer) olan Ermeniler, Bilecik nüfusunun yaklaşık %18'ini oluşturmuşlardır. Yine belgelerden anlaşıldığına göre, kuyumculuk, kumaş boyacılığı ve pazarcılıkla uğraşmışlardır.

Yukarıda isimlerini ve nüfuslarını verdiğimiz Bilecik mahallelerinde, 1706 yılında, tahminen 3500 kişinin bulunduğu ve bunların Ertuğrul Gazi vakfına bağlı oldukları anlaşılmaktadır. Bilecik'teki bu vakıf reâyânının dışında, Dekinözü, Avlağüzü, Günyarık ve Sâmakov köylerinde de Ertuğrul Gazi vakfına vergi veren 472 kişinin (128 nefer) olduğu görülmektedir. Söz konusu köylerdeki vakıf reâyâlarının bazıları İsaşeyh, Sarılar, Ağarı, Bey, Papalar, Üçbaşlı, Eyilikveran, Selbükü, Kurşunlu, İñönü, Bozüyük ve Beypazarı'nda ikamet etmişlerdir. 1706 tarihli belgede, vakıf reaya içinde, 116 yeniçeri, 11 imam, 6 müezzin, 4 mu'tak, 3 taycı²⁰, 2 sipahizâde, 2 mütekaid sipâhi, 2 müselleme, 2 mütekaid yeniçeri, 1 teberdâr, 1 nakib, 1 kuyum, 1 papas, 1 taycılar Ağası olduğu görülür. 1706'da 4000 kişi civarında olan vakıf reâyâdan 42,664 akça vergi alındığı anlaşılmaktadır.

Vakıf gelirlerinin en önemli kısmını (yaklaşık % 27'sini) öşür, resim, bac, damga ve ihzârîye gibi vergiler oluşturur. Öşürler hububatdan, arı kovanlarından, bağ, bağçe, çayır ve bostanlardan ve pamuktan (penbe) alınmıştır. 1706 yılında bir müdd buğdaydan 60 akça veya 1 kileden 10 akça; diğer hububatların da 1 müdünden de 40 akça öşür vakıf için toplanmıştır. Bununla beraber Bilecik, Dekinözü,

Avlağüzü ve Günyarık köylerinde taycı, piyâde, imam, müstahfız ve sipâhi gibi kişilere ayrılan arazilerden vakıf için öşür alınmamıştır.

Bilecik kasabasının keyl ve kapân resmi ile Dekinözü, Avlağüzü ve Günyarık köylerinin çift, bennâk, mücerred ve zemin resimleri vakıf geliri içinde yaklaşık % 14'ünü oluşturarak öşürden sonra ikinci sırayı alır. 1706 tarihli belgede ifade edildiğine göre Bilecik sebze pazarına (kapân) gelen yiyecek ve eşyalardan "yüz akçada iki akça resm-i kapân" alınması; kapana gelen her çeşit malın tartılmadıkça satılmaması; eğer tartılmadan alan ve satan olursa bunların azarlanması ve cezalandırılması kararlaştırılmıştır. Bunun yanında "vezzâniye" adı altında ipek (harîr) alıp satanlardan her yüz akçada iki akça alınması uygun görülmüştür.

Bilecik pamuk pazarına (pâzâr-ı penbe) getirilen pamuk yüklerinden yükün miktarına ve çeşidine göre; hayvan pazarına getirilen koyunların her başı(re's) için iki akça, diğer hayvanlardan da yaklaşık bir ücret vakıf için tahsil edilmiştir. Baclar vakıf gelirinin yaklaşık % 7'sini oluşturur.

İhzârîye, bilindiği gibi, dava münasebetiyle mahkemeye getirilen şahıslardan mübaşir veya muhzurın masraflarına karşılık olarak alınan paradır. Bilecik ile Lefke²¹ kazalarının ihzârîyesi Ertuğrul Gazi vakfına ayrılmıştır. Belgelerden anlaşıldığına göre bir dönemde Lefke kazasının ihzârîyesine Yörgüç Paşa²² evkâfı zabıtları dahil etmek istemişlerdir. Ancak "emr-i âli ve Defter-i Atîk gereğince" buna dokundurulmamıştır. Bilecik civarında balık tutup satanlar-

19. I numaralı belgeye bakınız.

20. Taycılar, padişahın taylarına bakarlardı. Kendilerine has kanunları vardı ve bazı vergilerden muafıtlar. Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. İ. Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı, s.500-501.

21. Lefke bugünkü Osmaneli. Lefke'ye, Osman Gazi'ye izafeten 1913 yılında Osmaneli adı verilmiştir (Özler Gün, adı geçen yazı s.77).

22. Yörgüç Paşa II. Murad'ın Jelasıdır. Ceddi, Amasya'da Atabekîyye Medresesinin sahibi olan Nasîrüddin Ahmet bin Ömer'dir. Amasya'da camii vardı (bkz. Halil Edhem, "Yörgüç Paşa ve Evladına Aid Bir Kaç Kitabe" TÖİ:M. (722),1327).Amasya ve Tokat civarında haramilik eden Kızılköca Türkmenlerini te'dip etmiş, Osmaniçik'taki Koca Kayası Hîsarını Haydar Bey'den almış ve Canik'i Alpaslan Oğlanlarının elinden kurtarmıştır. Amasya ve Sivas'da çok sayıda vakfı vardır.

dan alınan vergi (**damga**) da vakfa gelir kaydedilmiş ve bu verginin Bursa'da ne şekilde alındıysa Bilecik'te de aynı şekilde alınması karar altına alınmıştır. Bu vergilerin yanında Lefke'nin(şimdiki Osmaneli) **bâd-ı hevâsı**, **adet-i aġnâmının yarısı**, **mâl-ı gâibi**, **mâl-ı mefkûdu**, **resm-i arûsânesi** de vakıf gelirlerindedir. Yi ne Bilecik'in **ganem** ve **arusâne resmi**, **kul** ve **câriye bahâları**, **kenizeki**, **abd-ı abıko**, **kaçġun** ve **yâvası**, **mâl-ı gaibi**, **cürm ü cinâyeti**, **beytü'l-mâli** ve **bâd-ı hevâsı** da vakıfdır. Bu şekilde vergilerin vakfedilmesiyle, vakfa düzenli bir gelir sağlamak istenmiştir. Bilindiġi gibi bu vergilerin çoġu bazı yerlerde **timâr**, **zeâmet** veya **hass** olarak **sipâhilere**, **zâimlere**, **vezirlere** ayrılırdı.

B- Bilecik Bahçeleri: Bilecik bahçelerinin hemen hepsi Söġüt'de²³ medfun Ertuġrul Gâzi'nin vakfidir. Vakfın gelir kayıtlarında vakfa ait 271 adet bahçe kayıtlıdır. Bu bahçelerin bir kısmı şehirdeki mahallelere yayılmış, bir kısmı da **Karasu** boyunca uzanmıştır. Altı dönemden küçük olan vakıf bahçelerin özellikle **Aşaġıküplü** köyünde sıklık kazandıġı anlaşılmaktadır.

Vakıf bahçeleri kullananların pek çoġu **e-fendi** ve **beşe ünvanını** taşıyan müslüman Türkler olmuştur. Bununla beraber zimmilerin tasarrufuna da bahçeler bırakılmıştır. Vakıf bahçeleri kullanan Bilecikli, Ortaküplü ve Aşaġıküplüler büyük dönemli bahçelerin her dönümü için 50 akça; orta dönemli bahçelerin her dönümü için 40 akça; ve küçük dönemli bahçelerin her dönümü için de 30 akçayı vakfa

vermeyi taahhüt etmişlerdir.

C-Bilecik Baġları: Bilecik, Ortaküplü ve Aşaġıküplü'deki baġların çoġu Ertuġrul Gazi'ye vakfedilmiştir. Baġların tasarrufuyla ilgili kânun da konulmuştur: Baġlarda üzüm ermeye başladığında belli kişiler(ehl-i hibre) üzümün miktarını tahmin edecek, bu tahmin başka kişilerce doğrulanacak ve baġların öşrünü vakfa vermedikçe hiç kimse baġlarına giremeyecekti.

Ç-Bilecik Evleri: Sayısı ve mutasarrıfları hakkında belgelerde bilgi bulunmayan çok sayıda ev (**hâne**) Ertuġrul Gazi'nin hatırasına vakfedilmişti.

D- Mukataalar : Bilecik'te Ertuġrul Gazi vakfına ait evlerin, atölyelerin (**destġâh**), hamamların ve kahvehanelerin arsaları mukata'aya verilmiştir. Nitekim en iyi arsa sahipleri senede 36 akçayı, orta arsa sahipleri senede 24 akçayı ve küçük arsa sahipleri de senede 12 akçayı "**mukâtaa**" olarak vakfa vermeyi kabul etmişlerdir. Yine atölye sahipleri de her atölye için senede 60 akçayı vakfa vermişlerdir.

Bilecik'teki Murad Ferrâş, Abdülbaki Beşe, El-İlacc Abdullah veled-i İlacı Piri ve Cami-i Kebir hamamlarını işletenler senede toplam 336 akçayı; İlalil Efendi, İlacı İbrahim, nakîb Es-Seyyid Mustafa, Ali Efendi, İlacı Mehmed ve Küçük kahvehânelerini çalıştıranlar da senede toplam 1200 akçayı vakfa vermişlerdir.

E- Su Deġirmenleri: Vakfın Bilecik'te sekiz **bâb** Dekinözü ve Samakov köylerinde de 14 bab olmak üzere toplam 21 bab su deġirmeni (**asıyâb**) vardır. Deġirmenlerin her babından

23. Kâtip Çelebi Söġüt'de Osman Gazi'nin babası Ertuġrul Bey'in mezarı bulunduġunu ve mezarın üzerine muhteşem bir kubbe yapıldığını söylemektedir. Ayrıca Söġüt'de çok sayıda han, cami, hamam bulunduġunu; Köprüll Mehmed Paşa'nın 1576 yılında Lefke ile Söġüt arasında han, cami, hamam ve çarşılar yaptırttığını bildirmektedir (bkz. Cihânnümâ, s.642). Ertuġrul Gazi'nin türbesi II.Abdülhamid zamanında tamir edilmiştir. (Ali Asaf, adı geçen eser, s.82). Millî Mücadele yıllarında türbe Yunanlılar tarafından tahrip edilmiştir (Bkz.Kadriye Hüseyin, Mukaddes Ankara'dan Mektuplar, çev. Cemile Necmeddin Sahir Silan, Ankara 1987, s.5) Söġüt pekmezi, köfteri, şıra sucuġu ve üzüm turşusu ile meşhurdur. (Abhâsi-zâde, adı geçen eser, s.214). Söġüt için yine bkz. Ahmed Refik, "Söġüt" İkdâm, no.8687, 20.5.1921; Refet Yinanç, "Söġüt Vakıfları", II.Osmanlı Sempozyumu, s.39-54.

senede 120^{akça} vakıf için alınmıştır.

F-Dükkanlar ve Hanlar: 1706 tarihli belgeye göre Bilecik'te olan 20 debbağ, 19 bazarıcı, 14 boyahâne, 14 bakırcı, 7 kuyumcu, bir semerci, bir demirci, bir bakkal ve 95 tane de çeşitli işler için kullanılan dükkân (tolam 172 adet) Ertuğrul Gazi'ye vakfedilmiştir. Dükkânları kullananlar, dükkânın büyüklüğüne ve dükkânda yapılan işin cinsine göre senede belli bir ücreti vakfa vermişlerdir.

Dükkanın adı	Adedi	Mutasarrıfı	Yıllık vergisi (Akça)
Debbâğ	20	Bilecikli	1.200
Pazarıcı	5	Seyyid Abdullah	150
Pazarıcı	5	Seyyid Ahmed/Seyyid Mustafa	150
Pazarıcı	4	Nakîb Seyyid Mustafa	120
Pazarıcı	3	Abdi	90
Pazarıcı	1	Dabbâğ Hacı Mehmed	30
Pazarıcı	1	Hisar Mah. Halkı	30
Boyahâne	11	Bilecik Ermenileri	1.320
Boyahâne	1	Molla Ahmed	120
Boyahâne	1	Hacı İbrahim	120
Boyahâne	1	Hacı Mehmed	120
Bakırcı	12	Mercimekzâde Es-Seyyid Ahmed	60
Bakırcı	1	Topal Ahmed	60
Bakırcı	1	Söğütlü Hacı Ali Bey	30
Kuyumcu	5	Bilecik zimmi	400
Kuyumcu	2	Mercimekzâde Es-Seyyid Ahmed	60
Semerci	1	Osman	30
Demirci	1	Seyyid Reis Hacı Halil	30
Bakkal	1	Nakîb Hacı Mustafa	30

Diğerleri	95	Bilecikli	2.640
	172		6.790

Yukarıdaki çizelgeden de görüldüğü gibi, Ertuğrul vakfına ait 172 adet dükkânın 154'ünü Bilecikli müslüman Türkler, 18 adedini de zimmi Ermeniler kullanmışlardır. Vakıf dükkânların haricinde, vakfa bağlı iki tane de "han-ı Acem" vardır. 1706'da bu hanlardan birini Tellizâde Osman Ağa diğerini de Hanım Hatun tasarruf etmiştir. Söz konusu hanlar muhtemelen İran'dan Bursa'ya gönderilen ipekli ve pamuklu dokumalar için antrepo vazifesini görmüş olmalıdır.

Ertuğrul Gazi vakfı Osmanlı Devleti'nde bir belde vergilerini vakfedilmesinin en çarpıcı millardan biri olarak karşımıza çıkar. Tamamıyla Ertuğrul Gazi'ye vakfedilen Bilecik tarihi gelişimini vakıf kuralları çerçevesinde sürdürmüştür²⁴. Bilecik Ermenileri de bu yapıdan yararlanarak varlıklarını XX. yüzyılın başlarına kadar devam ettirmişlerdir. Hatta Osmanlı Devleti Ermenileri en iyi şekilde himaye etmiştir. Bunun en güzel delillerinden biri Bilecik pazarının XVI. yüzyıldan itibaren Ermenilerin isteği doğrultusunda kurulmuş olmasıdır²⁵. Bilecikli müslüman Türklerin Pazartesi günlerinde kurulan Bilecik pazarının Pazar gününe değiştirilmesi isteği, devrin hükümetince reddedilmiştir. Hükümet reddetme sebebi olarak, Pazar gününün Ermenilerin ayin günü olduğunu, dolayısıyla bu günde Ermenilerin pazar ihtiyaçlarını karşılayamadıklarını göstermiştir.

Sonuç olarak, Osmanlı padişahları Anadolu Türklüğünün yeniden canlandığı ve kendileri için özel öneme sahip olan Bilecik'i Ertuğrul Gazi'ye vakfetmekle, O'na olan manevî borçlarını en iyi şekilde ödemeyi bilmişlerdir.

24. Şehirlerin kuruluşunda vakıfların işlevini açıklayan güzel bir araştırma için biz. Ömer Lütfi Barkan, "Şehirlerin teşekkül ve inkişafı tarihi bakımından: Osmanlı İmparatorluğunda İmâret Sitelerinin kuruluş ve işleyiş tarzına âid araştırmalar", İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası, XXIII/1-2, (Ekim 1962-Şubat 1963), s.239-296.

25. 1 numaralı belgenin 3 numaralı ekine bakınız.

BELGE I

DEFTER-İ EVKÂF-I ERTUĞRUL¹ GÂZİ
NEFS-İ BİLECİK²

(v.1a) Düstürü'l-amel olmak üzere Defter-hâne-i Âmire'de hıfz olunmak buyruldu 13 C(amâzielâhîr) sene 118 Sahh

Ahmet Şâh bin Mehmed Şâh Hân muzaffer dâimâ (tuğra) (v.1b) Evkâf-ı Hazret-i Ertuğrul Gâzî -aleyhirrahme ve'l-meğâzi- vakf-ı merkûm evkâf-ı selatinden olmağla mefrûzü'l-kalem ve maktuü'l-kadem min külli'l-vücûh serbestiyet üzere kayd ve tahrîr olunmuştur fi gurre-i Reb-ülâhîr sene 1118.

Nefs-i Bilecik der livâ-i Sultanönü vakf-ı müşârünileyh

Devlet-i Aliyye tarafından bundan âkdem şerefyâfte-i sūdûr bulan fermân-ı âli mücebince kasaba-ı mezkûre hudûdu tahdîdine mübâşeret olundukda iptidâ garb cânibinden Leske³ ye giden tarik-i âmm ile Hamsu⁴ nâm nehrin karşusunda Kaldırayak⁵ toprağında vâki Değirmenaltı'ndan câri sudân avdet olunub mezbûr su sıra gelinüb Kemer⁶ nâm mahalle andan İstanbul'a⁷ giden tarîka çıkub andan şark tarafına avdet edüb Diklitaş⁸ nâm mahalle gelinüb andan tarik-i âmm ile yürünüb Eskikal-dırım⁹ nâm mahalle andan şehr-i mezbûra giden su maslağına¹⁰ andan dahi Okatacak¹¹ nâm mahalle andan Demürcüderesi¹² içinden Oluklupınarı¹³ na andan kible cânibinden Aşağıküplü¹⁴ nâm karyeye giden tarik-i âmm ü-

zere Kadiyokuşu¹⁵ na andan karye-i mezbûre ahâlisi ile bade'n-niza alâim vaz etdikleri Devkendi¹⁶ Yerlikayabaşı'na andan şimâl tarafına teveccüh edüb merhûm ve mağfûrûn leh Çelebi Sultan Mehmed Hân vakfı sınırı kurbünden sırt sıra gidüb Göçücekdepe¹⁷ nâm mahalle geldikte bir miktâr kible cânibine rücû edüb sağ cânibde olan mişe ağacından bağlar arasından girüb Göçücekyerlitaş'a andan sırt sıra giden yolda vâki Yerlükayalar'a andan yine şark cânibine insıraf olunub çitlenbik¹⁸ ağaçları dibinden Hamza Beg'i harkına¹⁹ hark-ı mezbûr üzere dâir olan dört göz değirmen hudûd-ı mezbûr içinde vakfın olub değirmen-i mezbûr harkından aşağı tarafı Karasu'ya mün-tehi olub andan Karasu²⁰ sıra sekiz göz değirmen²¹ harkından çıkan su sıra Kebirköprü²² 'ye andan su sıra gidüb Karaçay²³ Boğazı'nda şehir tarafında olan Sivrikaya²⁴ 'ya andan mezbûr kayanın ensesinden²⁵ giden ince yoldan Hıdırlık²⁶ bağları'nın ensesinde olan üyüklere²⁷ andan sâlifü'z-zikr Kaldırayak toprağı'nda dâir mezbûr değirmene mün-tehi olur bu hudûd ile mahdûd olan arâzi ve bağât ve bağçeler ve der-ün-ı hudûdda olan Yediler Üyüğü²⁸ merhûm-ı mumâileyhin vakfidir eben an ceddin böyle bilüriz ve bu hudûd içinde Seyyid Abdullah'ın ve Monla Ahmed'in alâka ve medhâli yokdur deyü kasaba-i mezbûrdan mevcûd olan ve civâr kurâlarından dahi hazır bulunan sıkât-ı müslimîn ala tariki'sh-şehâde haber vermegin hudûd-ı mezbûr ile mahdûd olan arâzi ve bağât ve bağçeler ve degirmenler müşârünileyhin vakfı ol-

1. ارطغرل	8. ديکلی طاش
2. بلجک	9. اسکى قالدرد
3. لفسکه	10. ماصنغ
4. خام صو	11. اوق اته جق
5. قالدرايق	12. دمورجى درد سى
6. کمر	13. ونوقدو پکر
7. استانبول	14. اشاغى کوپ

15. قاضى يوقوشى	22. کبير کوپرو
16. دوکندى	23. قرد چاى
17. کو چوچک ديه	24. سيورى قيا
18. چتلتنک	25. اکسه
19. حرق	26. حضرتق
20. قرد صو	27. اويونک
21. دکرمان	28. يديلر اويوکى

mak üzere bi'l-muvâcehe hükm olunub huc-
cet-i şer'iyye verilmegin ber müceb-i huc-
cet-i şer'iyye sebt ve tahrîr olundu fi't-tarihi'l-mezbûr.
(v.2a)

1- MAHALLE-İ EMİRLER²⁹

İsmail veled-i Hacı Ali imam^{*}, Murad ve-
led-i Cafer yeniçeri, Mehmed veled-i Memi ye-
niçeri, Yusuf veled-i Ahmed yeniçeri, Yusuf
veled-i Ahmed yeniçeri mükerrer, İbrahim ve-
led-i Veli yeniçeri, Osman veled-i Ahmed ye-
niçeri, Hüseyin veled-i Mehmed Kethüdâ-i ye-
niçeri, Seyyid Mehmed veled-i Mustafa yeniçeri,
Süleyman veled-i Durmuş yeniçeri, Meh-
med veled-i Durmuş tekâüd-i yeniçeri, Meh-
med veled-i Hüsam yeniçeri, Hüseyin veled-i
Mahmud yeniçeri Hasan veled-i İvaz yeniçeri
(v.2b) Mustafa veled-i Mehmed yeniçeri, Ali
veled-i Halil yeniçeri, Halil veled-i Hüseyin
yeniçeri, Hacı Mehmed veled-i Mustafa tek-
âüd-i yeniçeri, Mustafa veled-i Veli yeniçeri,
Mehmed veled-i İmam yeniçeri, Mehmed ve-
led-i Mehmed yeniçeri, Nurullah veled-i İbra-
him yeniçeri, Seyyid Mehmed veled-i Seyyid
Osman müezzîn bâ herât, Seyyid Abdi veled-i
Seyyid Mehmed yeniçeri, İbrahim veled-i Ab-
dullah yeniçeri, İbrahim veled-i Nasuh yeniçeri,
Mustafa veled-i İbrahim yeniçeri, Mehmed
veled-i Abdullah yeniçeri, Halil veled-i Şükür
yeniçeri, Ali veled-i Ahmed yeniçeri, Hüseyin
birader-i o yeniçeri, Hasan veled-i Hüseyin ye-
niçeri

Neferen 135

2- MAHALLE-İ DERE³⁰

Abdurrahmen veled-i Hacı Hasan imâm,
(v.3a) Yusuf veled-i Abdullah yeniçeri, Meh-
med veled-i Hüseyin yeniçeri, Halil veled-i Ab-
dullah mu'tak-ı Hacı İbrahim

Neferen 32

3- MAHALLE-İ BÂZÂR³¹

Gani veled-i Hasan imam, Osman veled-i
Mustafa yeniçeri, Hacı İbrahim birader-i Os-
man yeniçeri, Fettah veled-i Gani yeniçeri, Ga-
ni veled-i Yusuf yeniçeri, Derviş veled-i
İbrahim yeniçeri, Hacı Mehmed veled-i Fethul-
lah yeniçeri, Abdülkerim veled-i Abdullah ye-
niçeri, Nebi veled-i Mahmud yeniçeri, İbrahim
veled-i Fazlı yeniçeri, Osman veled-i Gani ye-
niçeri, Mehmed veled-i İbrahim Dede yeniçeri,
Ahmed veled-i Hacı Şaban yeniçeri. (v.3b)
Mehmed veled-i Osman yeniçeri, Mehmed ve-
led-i Ömer yeniçeri, İsmail veled-i İbrahim ye-
niçeri, Hacı Mustafa veled-i Hacı Mehmed
yeniçeri, Mehmed veled-i Hacı İbrahim yeniçeri,
İsmail veled-i Mustafa yeniçeri. İshak bir-
ader-i o yeniçeri, Abdi veled-i Şaban yeniçeri,
İsmail veled-i Şaban müezzîn-i Bâzâr, Abdül-
mümin veled-i Eyyub yeniçeri, Mustafa veled-i
Gani yeniçeri, Osman veled-i Mehmed yeniçeri

Neferen 100

4-MAHALLE-İ AK MESCİD³²

Eyyub veled-i Süleyman imâm³³, Hacı Ha-
san veled-i Mehmed yeniçeri³⁴, Hacı İbrahim
veled-i Dilaver teberdâr³⁵, (v.4a) Halil veled-i
Mehmed müezzîn, Mehmed veled-i Hüseyin
yeniçeri, Hacı Ali veled-i Bayram yeniçeri, Sey-
yid Mustafa veled-i Seyyid Abdülbaki nakîb, Ö-
mer Halil yeniçeri, Mehmed veled-i Osman
yeniçeri Hasan, veled-i Abdullah yeniçeri, Hacı
Abdullah veled-i Hacı Piri yeniçeri, Mustafa
veled-i İbrahim yeniçeri, Mustafa veled-i Rüs-
tem yeniçeri, Ali veled-i Mehmed yeniçeri, Hü-
seyin veled-i Mustafa yeniçeri, Halil veled-i
Süleyman yeniçeri, Mustafa veled-i Ahmed
imâm, Ömer veled-i Hasan yeniçeri, Hüseyin
veled-i Yahya yeniçeri, Abdullah veled-i Hacı
Mehmed yeniçeri, (v. 4b) İvaz veled-i Oruç ye-

* Muafiyeti veya görevi olmayan kişilerin isimleri buraya alınmamıştır.

29 - میرزا

31 - بازار

33 - امام

35 - تبردار

30 - دره

32 - اق مسجد

34 - یکچری

niçeri, Abdullah veled-i Mehmed yeniçeri, İsmail veled-i Ali yeniçeri, Hasan veled-i Resul yeniçeri, Hüseyin veled-i Resul yeniçeri, Ramazan veled-i Mehmed yeniçeri, İbrahim veled-i Hasan yeniçeri, Hasan veled-i Derviş yeniçeri, Ahmed veled-i Kuyucu yeniçeri, Mustafa veled-i o imâm

Neferen 158 (v.5a)

5-MAHALLE-İ CÂMİ-İ KEBİR³⁶

Hacı Halil veled-i Mehmed imâm, Mehmed veled-i Mehmed müezzin ve kayyım, Mustafa veled-i Abdullah yeniçeri, Halil veled-i Abdullah mu'tak-ı Hasan Ağa, Osman veled-i Hasan yeniçeri, Hüseyin birader-i o yeniçeri, Mehmed veled-i Derviş yeniçeri, Hacı Gani veled-i Hacı Mustafa yeniçeri, Ahmed veled-i Mustafa yeniçeri, Ahmed veled-i o yeniçeri, Süleyman veled-i Hasan yeniçeri. Mehmed veled-i Ahmed yeniçeri, Mustafa veled-i Hasan yeniçeri, Halil veled-i Hacı Hüseyin yeniçeri (v.5b) Hüseyin veled-i o m yeniçeri, Mehmed veled-i o yeniçeri, Hacı Mehmed veled-i Hacı Piri yeniçeri, Mehmed veled-i Hasan yeniçeri, (v.6a) Ali veled-i İbrahim yeniçeri, Mehmed veled-i Mustafa müezzin bâ berât, Osman veled-i Mehmed yeniçeri, Mustafa birader-i Osman yeniçeri, Mehmed veled-i Hacı Mehmed an karye-i Pelidözü, Mustafa veled-i Ali yeniçeri, İbrahim veled-i Hasan yeniçeri

Neferen 211

6-MAHALLE-İ BÖRKÇİLER³⁷ (v.6b)

Mustafa veled-i Osman imâm, Mehmed veled-i Hüseyin yeniçeri, Mehmed veled-i o yeniçeri, Abdi veled-i İsmail yeniçeri, Hüseyin veled-i Ali m yeniçeri

Neferen 56

7-MAHALLE-İ CÂMİ-İ ŞERİF-İ ORHAN GAZİ³⁸

Hacı Mustafa veled-i Osman imâm, Mehmed veled-i Hacı Süleyman müezzin bâ berât, (v.7a) Mustafa veled-i Hasan yeniçeri, Maden veled-i İbrahim yeniçeri, Hasan veled-i o yeniçeri, Mehmed birader-i o yeniçeri

Neferen 57

8-MAHALLE-İ HİSÂR³⁹

Seyyid Ahmed veled-i Hacı Hasan imâm, Hacı Mustafa veled-i Abdullah müezzin, Mustafa veled-i Hacı Mehmed yeniçeri, Ali veled-i o yeniçeri, Mehmed veled-i Hacı Halil yeniçeri, Mehmed veled-i Abdullah yeniçeri, Hüseyin veled-i Abdullah yeniçeri, (v.7b) Mehmed veled-i Osman yeniçeri, Mehmed veled-i o m yeniçeri, Yusuf veled-i Abdullah mu'tak-ı Hacı Hasan, Mustafa veled-i Abdullah yeniçeri, Mehmed veled-i Yusuf yeniçeri, Hasan veled-i Hacı Mustafa yeniçeri, Yusuf veled-i Abdullah mu'tak-ı Hacı Hasan

Neferen 39

9-MAHALLE-İ ERMENİYÂN ez hâric a-med⁴⁰ der balâ-i kasaba-i mezkûre

David veled-i Boğos papas, Sinan veled-i o m amelâmde merfuû'l-cizye (v.8b)

Neferen 189

Mesfûrlar bir kimsenenin defterli reâyâsı olmayub ata ve dedeleri⁴¹ gelüb kasaba-i mezbûrede tavattun cyleyüb sâkin olmalarıyla vakf-ı şerife kânûn üzere ispençlerin⁴² ve rüsûm-ı riâyetlerin⁴³ vakfiçün verüb vakfın reâyâsı olmak üzere bâ fermân-ı âli Dester-i Cedîd'e kayd olunmuşdur

36 - جامع کبیر

39 - حصہ

42 - سپنج

37 - بزرگچیلر

40 - از خارج ام

43 - رسوم رعیت

38 - جامع شریف ورحول غازی

41 - ت و ددہ

Bağçehâ der dâire-i şeh'r der kurb-i Karasu ki şehri tâbidir (v.9a)

1- Bağçe-i Doyraoğlu⁴⁴ haliyâ der tasarruf-ı Çaylakoğlu⁴⁵ Kurd der kurb-i hudûd-ı an karye-î Aşağıküplü 1 evlek

2- Bağçe-i Doyraoğlu haliyâ der tasarruf-ı Madencioğlu Mehmed Çelebi an mahalle-i Osman Gâzi 3 evlek

3- Bağçe-i Sasi⁴⁶ nâ malûm hâlf 0.5 d (önüm)

4- Bağçe-i Rıdvan haliyâ der tasarruf-ı Gülüm⁴⁷ an mahalle-i Debbaghane 0.5 d (önüm)

5- Bağçe-i Divaneoğlu Kostantin an karye-i Aşağıküplü 1. 5 evlek

6- Bağçe-i Tolunoğlu⁴⁸ Kostantin an karye-i Aşağıküplü 0.5 d (önüm)

7- Bağçe-i Tolunoğlu Kasım an karye-i Aşağıküplü 1 d (önüm)

8- Bağçe-i Hacı Hasan haliyâ der tasarruf-ı Seyyid İsmail an mahalle-i Bazar 2 d (önüm)

9- Bağçe-i Kalemoglu⁴⁹ haliyâ der tasarruf-ı Çakçak⁵⁰ Bedir an karye-i Aşağıküplü 0.5 d (önüm)

10- Bağçe-i Kalemoglu haliyâ der tasarruf-ı Madencioğlu Mehmed an mahalle-i Osman Gâzi 0.5 d (önüm)

11- Bağçe-i Kalemoglu Mehmed an karye-i Aşağıküplü 0.5 d (önüm)

12- Bağçe-i İlanlı⁵¹ zimmi haliyâ der tasarruf-ı Kurd an karye-i Aşağıküplü 0.5 d (önüm)

13- Bağçe-i Kalemoglu Kostantin an karye-i Aşağıküplü 0.5 evlek

14- Bağçe-i Domala⁵² haliyâ der tasarruf-ı Mustafa Beşe an karye-i Ortaküplü 3 evlek

15- Bağçe-i Sırıkçı⁵³ Sinan an karye-i Aşağıküplü 0.5 d (önüm)

16- Bağçe-i Domala haliyâ der tasarruf-ı (?) an karye-i Aşağıküplü 0.5 evlek

17- Bağçe-i Karahasanoğlu haliyâ der tasarruf-ı Hacı Hüseyin an mahalle-i Debbaghâne 0.5 d (önüm)

18- Bağçe-i Madenci haliyâ der tasarruf-ı Arslan an karye-i Aşağıküplü 0.5 d (önüm)

19- Bağçe-i Nalband haliyâ der tasarruf-ı Deli Kurd an karye-i Aşağıküplü 1 d (önüm)

20- Bağçe-i Abdullah veled-i Hasan Ağa an mahalle-i Osman Gâzi 0.5 d (önüm)

21- Bağçe-i Yuvanoğlu⁵⁴ Kasım an karye-i Aşağıküplü 0.5 evlek

22- Bağçe-i Yuvanoğlu haliyâ der tasarruf-ı Tayğar⁵⁵ Karısı an karye-i Aşağıküplü 0.5 evlek

23- Bağçe-i Maden haliyâ der tasarruf-ı Pehlivan an mahalle-i Akmescid 0.5 d (önüm)

24- Bağçe-i Karakoz⁵⁶ Hatunu haliyâ der tasarruf-ı Genç Arslan an karye-i Ortaküplü 0.5 d (önüm)

25- Bağçe-i Çuracı⁵⁷ Hacı Hüseyin haliyâ der tasarruf-ı Şeyhoğlu Osman 0.5 evlek

26- Bağçe-i Kapaklıoğlu⁵⁸ Ahmed an karye-i Aşağıküplü 2 evlek

44 - دويره

49 - قلم

54 - يوان

45 - چايلاق

50 - چاق چاق

55 - طايغار

46 - صاصنى

51 - ايلانلى

56 - قره قوز

47 - كسوه

52 - ضومالا

57 - چورجى

48 - ضونون

53 - سيركچى

58 - قياقلى

27- Bağçe-i Hacı Bekir haliyâ der tasarruf-ı Mehmed Beşe an mahalle-i Debbağhâne 3 evlek

28- Bağçe-i Hacı İbrahim haliyâ der tasarruf-ı Timurcuoğlu Ahmed Beşe an karye-i Aşağıküplü 2 evlek

29- Bağçe-i Timurcuoğlu Hasan haliyâ der tasarruf-ı Ali Efendi an mahalle-i Bazar 0.5 d (önüm)

30- Bağçe-i Kapaklıoğlu haliyâ der tasarruf-ı Halil Efendi an mahalle-i Câmi-i Kebîr 0.5 d (önüm)

31- Bağçe-i Ustamehmedoğlu Mumcu Osman an mahalle-i Câmi-i Kebîr 2 evlek 1.5/2 kıta

32- Bağçe-i Mayıuoğlu⁵⁹ an karye-i Aşağıküplü 0.5 evlek

33- Bağçe-i Ali Efendi haliyâ der tasarruf-ı Süleyman an mahalle-i Emîrler 1.5 d (önüm)

34- Bağçe-i Hacı Mehmed haliyâ der tasarruf-ı Hacı Ahmed an mahalle-i Bazar 0.5 d (önüm)

35- Bağçe-i Osman Ağa haliyâ der tasarruf-ı Seyyid İsmail an mahalle-i Emîrler 3 evlek

36- Bağçe-i Babaoğlu Hacı Ahmed haliyâ der tasarruf-ı Murad Beşe an mahalle-i Emîrler 2 d (önüm)

37- Bağçe-i Ali Efendi haliyâ der tasarruf-ı Çuracı⁶⁰ Hacı Hüseyin an mahalle-i Debbağhâne 1 d (önüm)

38- Bağçe-i Mehmed Efendi haliyâ der tasarruf-ı Ahmed Efendi an mahalle-i Osman Gâzi 3 evlek

39- Bağçe-i Öksüz⁶¹ haliyâ der tasarruf-ı Boyacıoğlu Abdullah an mahalle-i Câmi-i Kebîr 1 d (önüm)

40- Bağçe-i Öksüzöğlü haliyâ der tasarruf-ı Ali Efendi an mahalle-i Bazar 3 evlek

41- Bağçe-i Zebunoğlu⁶² Mustafa Çelebi an mahalle-i Emîrler 1 d (önüm)

42- Bağçe-i Seyyid Hüseyin haliyâ der tasarruf-ı Mustafa Beşe an mahalle-i Câmi-i Kebîr 4 d (önüm)

43- Bağçe-i Hasan Ağa haliyâ der tasarruf-ı Osman an mahalle-i Câmi-i Kebîr 2 evlek

44- Bağçe-i Hacı Hasan haliyâ der tasarruf-ı İsmail an mahalle-i Bazar 1 d (önüm)

45- Bağçe-i Hasanağaoğlu Osman an mahalle-i Câmi-i Kebîr 2 evlek (v.9b)

46- Bağçe-i Mehmedefendioğlu Ahmed Ağa an mahalle-i Osman Gâzi 2 evlek

47- Bağçe-i Hasan Ağa haliyâ der tasarruf-ı Ali Efendi an mahalle-i Câmi-i Kebîr 2 evlek

48- Bağçe-i Hasanağaoğlu Abdullah an mahalle-i Osman Gâzi 3 evlek

49- Bağçe-i Hasan Ağa haliyâ der tasarruf-ı Ali Efendi an mahalle-i Câmi-i Kebîr 1 d (önüm)

50- Bağçe-i Semiz⁶³ haliyâ der tasarruf-ı Süleyman an mahalle-i Câmi-i Kebîr 2 evlek

51- Bağçe-i Mustafa birader-i merkûm an mahalle-i Câmi-i Kebîr 2 evlek

52- Bağçe-i Osman Beg haliyâ der tasarruf-ı İbrahim Beşe an mahalle-i Emîrler 2 evlek

53- Bağçe-i Mehmed Efendi haliyâ der ta-

59 - میغور

62 - زبون

60 - شورابی

63 - سس

61 - وکسر

sarruf-ı Mustafa an mahalle-i Osman Gâzi 2 evlek

54- Bağçe-i Hacı Mehmed haliyâ der tasarruf-ı Ali an mahalle-i Hisâr 2 evlek

55- Bağçe-i Hacı Mehmed haliyâ der tasarruf-ı Halil an mahalle-i Akmescid 1 d(önüm)

56- Bağçe-i Hacı Mehmed haliyâ der tasarruf-ı Sarı Receb sâkin-i Aşağıküplü 1 d(önüm)

57- Bağçe-i Ali Efendi haliyâ der tasarruf-ı Tavi⁶⁴ Mehmed an mahalle-i Bazar 1 d(önüm)

58- Bağçe-i Hacı Mehmed haliyâ der tasarruf-ı Ali an mahalle-i Hisâr 0.5 d(önüm)

59- Bağçe-i Mustafa haliyâ der tasarruf-ı Halil Efendi an mahalle-i Câmî-i Kebîr 0.5 d(önüm)

60- Bağçe-i Ali haliyâ der tasarruf-ı İbrahim an mahalle-i Emirler 3.5 d(önüm)

61- Bağçe-i Karakaş⁶⁵ zimmi an karye-i Aşağıküplü 0.5 d(önüm)

62- Bağçe-i Hacı İbrahim an mahalle-i Bazar 2 evlek

63- Bağçe-i Barutcu⁶⁶ Sefer zimmi an mahalle-i Cedid 1 d(önüm)

64- Bağçe-i Yahya haliyâ der tasarruf-ı Hacı Mehmed an mahalle-i Karaca 2 d(önüm)

65- Bağçe-i Hasan Ağa haliyâ der tasarruf-ı Osman Ağa an mahalle-i Câmî-i Kebîr 3 evlek

66- Bağçe-i Mehmed Efendi haliyâ der tasarruf-ı Hüseyin an mahalle-i Osman Gâzi 3 evlek

67- Bağçe-i Ali Efendi haliyâ der tasarruf-ı Mehmed Ağa an mahalle-i Bazar 1 d(önüm)

68- Bağçe-i Neslihan Hatun haliyâ der tasarruf-ı Halil Efendi 1 d(önüm)

69- Bağçe-i Hacı Aişe Hatun haliyâ der tasarruf-ı Hüseyin an mahalle-i Debbaghâne 3 evlek

70- Bağçe-i Hacı Aişe Hatun haliyâ der tasarruf-ı Mustafa an mahalle-i Debbaghâne 3 evlek

71- Bağçe-i Hacı Halil haliyâ der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Hisâr 2 d(önüm)

72- Bağçe-i Hacı Aişe Hatun der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Debbaghâne 2 evlek

73- Bağçe-i Hacı Halil haliyâ der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Hisâr 2.5 d(önüm)

74- Bağçe-i Ahmed haliyâ der tasarruf-ı Hacı İbrahim an mahalle-i Bazar 2.5 d(önüm)

75- Bağçe-i Solak⁶⁷ Hüseyin haliyâ der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Bâzâr 3 evlek, bağıdır

76- Bağçe-i Hacı Hüseyin haliyâ der tasarruf-ı (?) ve Ali 1.5 d(önüm)

77- Bağçe-i Hacı Piri haliyâ der tasarruf-ı Bakırcı zimmi sâkin-i Aşağıküplü 2 d(önüm)

78- Bağçe-i İbrahim haliyâ der tasarruf-ı Uzun zimmi an mahalle-i Cedid 1.5 d(önüm).

79- Bağçe-i Süleyman haliyâ der tasarruf-ı Halil an mahalle-i Akmescid 1 dönüm 1 evlek

80- Bağçe-i Süleyman haliyâ der tasarruf-ı İbrahim an mahalle-i Osman Gâzi 2 d(önüm)

81- Bağçe-i Mehmed haliyâ der tasarruf-ı Seyyid Abdi Beşe an mahalle-i Emirler 4 d(önüm)

82- Bağçe-i Hacı Abdülkadir hâlâ der tasarruf-ı İbrahim an mahalle-i Emirler 1 d(önüm)

83- Bağçe-i Hacı Hasan hâlâ der tasarruf-ı Ebubekir an mahalle-i Hisâr 1 d(önüm)

64- ضویں

66- باروضحی

65- قرد قتر

67- صولاق

- 84- Bağçe-i Hacı Hasan hâlâ der tasarruf-ı Ömer an mahalle-i Hisâr 0.5 d(önüm)
- 85- Bağçe-i Solak Hüseyin hâlâ der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Bazar 2 d(önüm)
- 86- Bağçe-i Mehmed hâlâ der tasarruf-ı Halime Hatun an mahalle-i Bazar 1.5 d(önüm)
- 87- Bağçe-i İbrahim hâlâ der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Emirler 3 d(önüm)
- 88- Bağçe-i Yahya Beşe hâlâ der tasarruf-ı Nakib Mustafa Çelebi an mahalle-i Akmesjid 4 d(önüm)
- 89- Bağçe-i Montâ hâlâ der tasarruf-ı Hacı İbrahim a. mahalle-i Emirler 4 d(önüm)
- 90- Bağçe-i Hacı Mehmed hâlâ der tasarruf-ı Mustafa ve birader-i Ahmed an mahalle-i Bazar 6 d(önüm)
- 91- Bağçe-i İbrahim hâlâ der tasarruf-ı Ahmed an mahalle-i Câmi-i Kebîr 4.5 d(önüm)
- 92- Bağçe-i Ahmed der tasarruf-ı Osman an mahalle-i Osman Gâzî 2 d(önüm)
- 93- Bağçe-i Seyyid Ali hâlâ der tasarruf-ı Hacı Ömer Şeytan⁶⁸ an mahalle-i Câmi-i Kebîr 4 d(önüm)
- 94- Bağçe-i Ömer hâlâ der tasarruf-ı Hacı Mustafa an mahalle-i Câmi-i Kebîr 4 d(önüm)
- 95- Bağçe-i Hacı Ömer hâlâ der tasarruf-ı Hacı Abdurrahman an mahalle-i Câmi-i Kebîr 1 d(önüm)
- 96- Bağçe-i Mehmed Ağa hâlâ der tasarruf-ı Saliha Hatun an mahalle-i Akmesjid 0.5 d(önüm)
- 97- Bağçe-i Mehmed Ağa hâlâ der tasarruf-ı Hasan an mahalle-i Câmi-i Kebîr 1 d(önüm)
- 98- Bağçe-i Hacı Ahmed der tasarruf-ı Aişe Hatun an mahalle-i Osman Gâzî 1 d(önüm)
- 99- Bağçe-i Hacı Mehmed der tasarruf-ı Hacı Ahmed an mahalle-i Osman Gâzî 1 d(önüm)
- 100- Bağçe-i Hüseyin der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Câmi-i Kebîr 1 d(önüm)
- 101- Bağçe-i Mustafa hâlâ der tasarruf-ı Emrullah an mahalle-i Osman Gâzî 1 d(önüm)
- 102- Bağçe-i Mehmed der tasarruf-ı Hacı Mehmed an mahalle-i Emirler 3 d(önüm)
- 103- Bağçe-i Ali Beşe der tasarruf-ı Ahmed Beşe an mahalle-i Akmesjid 3 d(önüm)
- 104- Bağçe-i Hacı Yahya hâlâ der tasarruf-ı Hüseyin an mahalle-i Akmesjid 0.5 d(önüm)
- 105- Bağçe-i Halil Beşe der tasarruf-ı İbrahim an mahalle-i Osman Gâzî 0.5 d(önüm) 3 evlek
- 106- Bağçe-i Hacı Ömer der tasarruf-ı Hacı Mehmed an mahalle-i Hisâr 4 d(önüm)
- 107- Bağçe-i Seyyid Osman der tasarruf-ı Hasan Efendi der mahalle-i Osman Gâzî 2 d(önüm)
- 108- Bağçe-i Hacı Mehmed hâlâ der tasarruf-ı Ali Çelebi an mahalle-i Bâzâr 2 d(önüm)
- 109- Bağçe-i Seyyid Mustafa der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Bâzâr 1.5 d(önüm)
- 110- Bağçe-i Mehmed hâlâ der tasarruf-ı Hacı Osman an mahalle-i Câmi-i Kebîr 0.5 d(önüm)
- 111- Bağçe-i Hüseyin Beşe der tasarruf-ı Halil an mahalle-i Bâzâr 0.5 d(önüm) 0.5/1 ref⁶⁹
- 112- Bağçe-i Hacı Hasan der tasarruf-ı Hacı Abdurrahman an mahalle-i Karaca 1 d(önüm)
- 113- Bağçe-i Süleyman der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Câmi-i Kebîr 2 d(önüm)

68 - شيبان

69 - ع

- 114- Bağçe-i Mehmed der tasarruf-ı Papa⁷⁰
Dirod an mahalle-i Cedid 2 d(önüm)
- 115- Bağçe-i Süleyman der tasarruf-ı Hacı
Abdurrahman an mahalle-i Karaca 4 d(önüm)
- 116- Bağçe-i Halil hâlâ der tasarruf-ı Arsa-
laan zimmi an mahalle-i Cedid 1 d(önüm)
- 117- Bağçe-i Hacı Piri der tasarruf-ı Hacı
Mehmed an mahalle-i Câmi-i Kebir 2 d(önüm)
- 118- Bağçe-i Rahim hâlâ der tasarruf-ı
Mehmed an mahalle-i Câmi-i Kebir 2 d(önüm)
- 119- Bağçe-i Hacı Pirioglu Hacı Abdullah
an mahalle-i Akmescid 2 d(önüm)
- 120- Bağçe-i Halil der tasarruf-ı Papa Dirod
an mahalle-i Cedid 1.5 d(önüm)
- 121- Bağçe-i Arvin⁷¹ zimmi hâlâ der tasar-
ruf-ı Papa Dirod an mahalle-i Cedid 4 d(ö-
nüm)
- 122- Bağçe-i Hacı Hasan der tasarruf-ı Der-
vîş an mahalle-i Cami-i Kebir 4 d(önüm)
- 123- Bağçe-i Hacı Kenan der tasarruf-ı
Mehmed an mahalle-i Cami-i Kebir 1 d(önüm)
- 124- Bağçe-i Seyyid Mehmed hâlâ der tasar-
ruf-ı Osman Ağa an mahalle-i Bazar 1 d(önüm)
- 125- Bağçe-i Kağışbend⁷² der tasarruf-ı
Mehmed Çelebi der mahalle-i Câmi-i Kebir 1
d(önüm)
- 126- Bağçe-i Hacı Mustafa der tasarruf-ı
Nureddin an mahalle-i Bazar 1 d(önüm)
- 127- Bağçe-i Seyyid Mehmed der tasarruf-ı
Seyyid Mustafa an mahalle-i Debbâghâne 1.5
d(önüm)
- 128- Bağçe-i Abdi hâlâ der tasarruf-ı Os-
man an mahalle-i Bazar 1 d(önüm)
- 129- Bağçe-i Hacı Mehmed der tasarruf-ı
Hacı Mustafa an mahalle-i Karaca 3 d(önüm)
- 130- Bağçe-i Mehmed hâlâ der tasarruf-ı
Hüseyn an mahalle-i Hisâr 1.5 d(önüm)
- 131- Bağçe-i Hacı Piri hâlâ der tasarruf-ı A-
işe Hatun an mahalle-i Debbâghâne 3 d(önüm)
- 132- Bağçe-i Mehmed hâlâ der tasarruf-ı İb-
rahim an mahalle-i Bazar 1 d(önüm)
- 133- Bağçe-i Abdullah der tasarruf-ı Musta-
fa an mahalle-i Bazar 1 d(önüm)
- 134- Bağçe-i Abdullah der tasarruf-ı Musta-
fa an mahalle-i Bazar 1.5 d(önüm)
- 134- Bağçe-i Yahya Beşe hâlâ der tasarruf-ı
Piri Ali an mahalle-i Akmescid 1 d(önüm)
- 135- Bağçe-i Kara Mehmed hâlâ der tasar-
ruf-ı Seyyid Hüseyin an mahalle-i Akmescid 1
d(önüm) (v.10 b)
- 136- Bağçe-i Hacı Yusuf hâlâ der tasarruf-ı
Hacı Mehmed an mahalle-i Emirler 2 d(önüm)
- 137- Bağçe-i Hacı Musa der tasarruf-ı Yah-
ya Beşe an mahalle-i Emirler 1 d(önüm) 0.5/1.5
ref
- 138- Bağçe-i Abdülmümin hâlâ der tasar-
ruf-ı Ömer an mahalle-i Bazar 1.5 d(önüm)
- 139- Bağçe-i Altun hâlâ der tasarruf-ı Mus-
tafa an mahalle-i Osman Gâzi 1 d(önüm)
- 140- Bağçe-i Seyyid Mehmed der tasarruf-ı
Osman an mahalle-i Akmescid 1 d(önüm)
- 141- Bağçe-i Hacı İbrahim der tasarruf-ı
Mustafa an mahalle-i Osman Gâzi 0.5 d(önüm)
- 142- Bağçe-i Mehmed der tasarruf-ı Yakub
an mahalle-i Karaca 1 d(önüm)
- 143- Bağçe-i Seyyid Mehmed der tasarruf-ı
Halil an mahalle-i Emirler 1.5 d(önüm)
- 144- Bağçe-i Hacı Hasan der tasarruf-ı Aişe
Hatun der mahalle-i Câmi-i Kebir 9 d(önüm)
- 145- Bağçe-i Hasan der tasarruf-ı Ali an
mahalle-i Câmi-i Kebir 0.5 d(önüm)
- 146- Bağçe-i Mehmed der tasarruf-ı Hacı
Mustafa an mahalle-i Câmi-i Kebir 0.5 d(ö-
nüm)
- 147- Bağçe-i Mehmed der tasarruf-ı Salih
an mahalle-i Bazar 0.5 d(önüm)

- 148- Bağçe-i İbrahim der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Bazar 1 evlek
- 149- Bağçe-i Mehmed der tasarruf-ı Ahmed der mahalle-i Hisâr 1 evlek
- 150- Bağçe-i Mehmed der tasarruf-ı Mehmed Sadık an mahalle-i Bazar 1 evlek
- 151- Bağçe-i Hacı İsmail der tasarruf-ı Mustafa an mahalle-i Hisâr 1 evlek
- 152- Bağçe-i Mehmed der tasarruf-ı Ali an mahalle-i Hisâr 1 evlek
- 153- Bağçe-i Seyyid Hüseyin der tasarruf-ı Abdullah der mahalle-i Bazar 0.5 d(önüm)
- 154- Bağçe-i Seyyid Abdülbaki der tasarruf-ı Mustafa an mahalle-i Akmescid 1 d(önüm)
- 155- Bağçe-i Abdullah der tasarruf-ı Yusuf an mahalle-i Hisâr 1 evlek
- 156- Bağçe-i Hacı Piri der tasarruf-ı Hacı Mehmed an mahalle-i Câmi-i Kebîr 1 d(önüm)
- 157- Bağçe-i Hacı Hasan der tasarruf-ı Mustafa an mahalle-i Hisâr 1 evlek
- 158- Bağçe-i Hacı Hasan der tasarruf-ı Ebubekir an mahalle-i Hisâr 0.5 d(önüm)
- 159- Bağçe-i Hacı Hüseyin der tasarruf-ı Ömer der mahalle-i Hisâr 0.5 d(önüm)
- 160- Bağçe-i Hüseyin der tasarruf-ı Hacı Mehmed an mahalle-i Bazar 0.5 d(önüm)
- 161- Bağçe-i Seyyid İsmail der tasarruf-ı Seyyid Ahmed an mahalle-i Hisâr 0.5 d(önüm)
- 162- Bağçe-i Hacı Halil der tasarruf-ı (?) 4 d(önüm)
- 163- Bağçe-i Seyyid Mehmed der tasarruf-ı Seyyid Mustafa an mahalle-i Akmescid 3 d(önüm)
- 164- Bağçe-i Hacı Mustafa der tasarruf-ı Hasan Beşe an mahalle-i Hisâr 0.5 d(önüm)
- 165- Bağçe Hacı Mustafa der tasarruf-ı İsmihan Hatun der mahalle-i Câmi-i Kebîr 1 d(önüm)
- 166- Bağçe-i Hacı Mustafa der tasarruf-ı Hacı İbrahim an mahalle-i Bazar 1 d(önüm)
- 167- Bağçe-i Şeytan Hacı Ömer der tasarruf-ı Hacı Mustafa nakib an mahalle-i Akmescid 2.5 d(önüm)
- 168- Bağçe-i Halil der tasarruf-ı Hacı Osman an mahalle-i Câmi-i Kebîr 1 d(önüm)
- 169- Bağçe-i Solak Hüseyin der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Bazar 3.5 d(önüm)
- 170- Bağçe-i Mehmed Ağa der tasarruf-ı Hacı Halil an mahalle-i Akmescid 0.5 d(önüm)
- 171- Bağçe-i Hacı Mehmed der tasarruf-ı Hacı Mustafa der mahalle-i Câmi-i Kebîr 0.5 d(önüm)
- 172- Bağçe-i Hacı Ali der tasarruf-ı Abdülvehhab an mahalle-i Bazar 2 d(önüm)
- 173- Bağçe-i Hacı Mehmed der tasarruf-ı Hacı Mustafa an mahalle-i Bazar 3 d(önüm) maa bağ
- 174- Bağçe-i Hacı Piri der tasarruf-ı Aişe Hatun an mahalle-i Debbağhâne 1 d(önüm)
- 175- Bağçe-i Mehmed der tasarruf-ı Aişe Hatun der mahalle-i Karaca 0.5 d(önüm)
- 176- Bağçe-i Hacı Hüseyin der tasarruf-ı Halil Beşe an mahalle-i Câmi-i Kebîr 1 evlek
- 177- Bağçe-i Hasan Paşa der tasarruf-ı Ahmed an mahalle-i Câmi-i Kebîr 1 d(önüm)
- 178- Bağçe-i Sefer Beşe der tasarruf-ı Hüseyin ve Mehmed ve Abdullah an mahall-i Akmescid 3 d(önüm)
- 179- Bağçe-i Seyyid Dermend⁷³ der tasarruf-ı Seyyid Hüseyin an mahalle-i Akmescid 1 evlek⁷⁴

180- Bağçe-i Seyyid Hüseyin der tasarruf-ı Derviş an mahalle-i Câmi-i Kebîr 1 evlek (v.lla)

181- Bağçe-i Hacı Halil der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Hisâr 0.5 d(önüm)

182- Bağçe-i Seyyid İsmail der tasarruf-ı Seyyid Ahmed an mahalle-i Hisâr 2 d(önüm)

183- Bağçe-i Hacı Hüseyin der tasarruf-ı Fatıma Hatun der mahalle-i Akmesicid 0.5 d(önüm)

184- Bağçe-i Hacı Halil der tasarruf-ı Hacı Ali an mahalle-i Akmesicid 2 d(önüm)

185- Bağçe-i Erhan⁷⁵ der tasarruf-ı Hacı İbrahim an mahalle-i Akmesicid 2 evlek

186- Bağçe-i Seyyid İsmail der tasarruf-ı Seyyid Mustafa an mahalle-i Hisâr 4.5 d(önüm) maa bağ

187- Bağçe-i Kocadelüoğulları der tasarruf-ı İbrahim der mahalle-i Aşağıküplü 1 evlek

188- Bağçe-i Kocaduhurlu⁷⁶ der tasarruf-ı Mustafa der mahalle-i Akmesicid 0.5 d(önüm)

189- Bağçe-i Sıcak⁷⁷ der tasarruf-ı Oğlu der mahalle-i Cedîd 1.5 d(önüm)

190- Bağçe-i Hacı Mehmed der tasarruf-ı Ali an mahalle-i Akmesicid 0.5 d(önüm)

191- Bağçe-i Abdullah der tasarruf-ı Köse Mustafa der mahalle-i Akmesicid 0.5 d(önüm)

192- Bağçe-i Kocadayı der tasarruf-ı Abdullah an mahalle-i Bazar 1 d(önüm)

193- Bağçe-i Seyyid Hüseyin der tasarruf-ı Seyyid Abdullah der mahalle-i Bazar 1.5 d(önüm)

194- Bağçe-i Hacı Durmuş⁷⁸ der tasarruf-ı Şeyh Hasan an mahalle-i Osman Gâzi 2 d(önüm)

195- Bağçe-i Abdullah der tasarruf-ı Mehmed der mahalle-i Bazar 1.5 d(önüm)

196- Bağçe-i Ortak⁷⁹ Hasan çizmecî an mahalle-i Cedîd 1.5 d(önüm)

197- Bağçe-i Vasiloğlu⁸⁰ der tasarruf-ı oğlu Kasım an mahalle-i Aşağıküplü 2.5 d(önüm)

198- Bağçe-i Ohan⁸¹ der tasarruf-ı Hacı İbrahim an mahalle-i Akmesicid 2 d(önüm)

199- Bağçe-i Hacı Mehmed der tasarruf-ı Osman Ağa an mahalle-i Bazar 1 d(önüm)

200- Bağçe-i Hacı Mehmed der tasarruf-ı Osman Ağa an mahalle-i Bazar 1 d(önüm)

201- Bağçe-i Hacı Mustafa der tasarruf-ı Osman Ağa an mahalle-i Bazar 4 d(önüm)

202- Bağçe-i Derviş der tasarruf-ı Derviş an mahalle-i Câmi-i Kebîr 3 d(önüm)

203- Bağçe-i İsmail der tasarruf-ı Seyyid İbrahim der mahalle-i Bazar 3.5 d(önüm)

204- Bağçe-i Ahmed der tasarruf-ı oğlu an mahalle-i Karaca 1 d(önüm)

205- Bağçe-i Ali Efendi der tasarruf-ı Ahmed Çelebi an mahalle-i Câmi-i Kebîr 1 d(önüm)

206- Bağçe-i Hacı Ömer der tasarruf-ı İsmail an mahalle-i Akmesicid 1 d(önüm)

207- Bağçe-i Ömer der tasarruf-ı Osman an mahalle-i Câmi-i Kebîr 1 d(önüm)

208- Bağçe-i Hacı Mustafa der tasarruf-ı Uckırlar⁸² yedlerindedir an mahalle-i Câmi-i Kebîr an mahalle-i Hisâr 3 d(önüm)

209- Bağçe-i Ömer der tasarruf-ı Mustafa der mahalle-i Câmi-i Kebîr 2 d(önüm)

210- Bağçe-i Seyyid İsmail der tasarruf-ı Mustafa an mahalle-i Hisâr 0.5 d(önüm)

75 - رحان

79 - اورتاق

76 - قوجه شيرنو

80 - واصل

77 - صحاق

81 - وحان

78 - نورميش

82 - اوج قيرلر

211- Bağçe-i Hacı Hüseyin der tasarruf-ı Hacı Ömer an mahalle-i Câmi-i Kebîr 2 d(önüm)

212- Bağçe-i Seyyid İsmail der tasarruf-ı Ahmed an mahalle-i Hisâr 2 d(önüm)

213- Bağçe-i Derviş der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Hisâr 2 d(önüm)

214- Bağçe-i İbrahim der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Bazar 1 d(önüm)

215- Bağçe-i Hacı Abdullah der tasarruf-ı Sevinmez⁸³ zimmi an mahalle-i Akmescid 1.5 d(önüm)

216- Bağçe-i Halil der tasarruf-ı İbrahim an mahalle-i Akmescid 1.5 d(önüm)

217- Bağçe-i Mehmed der tasarruf-ı Emine Hatun an mahalle- Hisâr 2.5 d(önüm)

218- Bağçe-i Mehmed der tasarruf-ı Nurullah Beşe an mahalle-i Hisâr 1.5 d(önüm)

219- Bağçe-i Mehmed der tasarruf-ı Hasan an mahalle-i Câmi-i Kebîr 2.5 d(önüm)

220- Bağçe-i Hacı Hüseyin der tasarruf-ı oğulları ve kızları an mahalle-i Câmi-i Kebîr 8 d(önüm)

221- Bağçe-i Hacı Mehmed der tasarruf-ı Ömer der mahalle-i Hisâr 0.5 d(önüm)

222- Bağçe-i Hacı Mustafa der tasarruf-ı Şaban der mahalle-i Hisâr 0.5 d(önüm)

223- Bağçe-i Süleyman der tasarruf-ı Mahmud der mahalle-i Hisâr 0.5 d(önüm)

224- Bağçe-i Hacı Süleyman der tasarruf-ı Süleyman an mahalle-i Câmi-i Kebîr 0.5 d(önüm)

225- Bağçe-i Hacı Hüseyin der tasarruf-ı Hacı Abdullah an mahalle-i Akmescid 4 d(önüm) (v.11b)

226- Bağçe-i Ömer der tasarruf-ı Hacı Mustafa an mahalle-i Câmi-i Kebîr 0.5 d(önüm)

227- Bağçe-i Seyyid Mehmed der tasarruf-ı Seyyid Hüseyin an mahalle-i Emirler 6 d(önüm)

228- Bağçe-i Süleyman der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Osman Gâzi 0.5 d(önüm) 0.5/1 ref

229- Bağçe-i Seyyid Abdî der tasarruf-ı Seyyid Mehmed an mahalle-i Emirler 2.5 d(önüm)

230- Bağçe-i Hacı Müezzîn an mahalle-i Karaca 2 d(önüm)

231- Bağçe-i Ahmed der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Bazar 1.5 d(önüm)

232- Bağçe-i İbrahim der tasarruf-ı Sevinmez zimmi an mahalle-i Cedid 2 d(önüm)

233- Bağçe-i Mustafa der tasarruf-ı Osman an mahalle-i Câmi-i Kebîr 3.5 d(önüm)

234- Bağçe-i Mehmed der tasarruf-ı Hüseyin an mahalle-i Hisâr 0.5 d(önüm)

235- Bağçe-i Hacı Mehmed der tasarruf-ı İsmail an mahalle-i Karaca 5 d(önüm).

236- Bağçe-i Hala der tasarruf-ı Hasan Çelebi an mahalle-i Karaca 0.5 d(önüm).

237- Bağçe-i Mahmud der tasarruf-ı Hasan Çelebi der mahalle-i Karaca 1.5 d(önüm).

238- Bağçe-i Kara Hasan der mahalle-i Hacı Osman an mahalle-i Câmii Kebîr 3 d(önüm).

239- Bağçe-i Mahmud der tasarruf-ı Hasan Çelebi an mahalle-i Karaca 2 d(önüm)

240- Bağçe-i Ehubekir der tasarruf-ı Kayyim⁸⁴ Mustafa an mahalle-i Akmescid 1 d(önüm)

241- Bağçe-i Hacı Hasan Nizameddin an mahalle-i Karaca 2 d(önüm)

242- Bağçe-i Hacı Hasan der tasarruf-ı Hacı Abdurrahman der mahalle-i Karaca 1 d(önüm)

243- Bağçe-i Nizameddin der tasarruf-ı Ahmed an mahalle-i Emirler 2 d(önüm)

83 - سید کسر

84 - قیہ

- 244- Bağçe-i Hacı İbrahim der tasarruf-ı Ömer an mahalle-i Emirler 1 d(önüm)
- 245- Bağçe-i Mahmud Çelebi der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Bazar 2 d(önüm)
- 246- Bağçe-i Mehmed der tasarruf-ı Abdullah an mahalle-i Emirler 2 d(önüm)
- 247- Bağçe-i Mehmed der tasarruf-ı Hasan an mahalle-i Emirler 1.5 d(önüm)
- 248- Bağçe-i Hala der tasarruf-ı Abdullah Çelebi an mahalle-i Bazar 2 d(önüm)
- 249- Bağçe-i Hacı Mustafa der tasarruf-ı Mehmed an mahalle-i Osman Gâzi 2.5 d(önüm)
- 250- Bağçe-i Süleyman der tasarruf-ı Aslan zimmî der mahalle-i Cedîd 1.5 d(önüm)
- 251- Bağçe-i Süleyman der tasarruf-ı Mustafa an mahalle-i Emirler 2.5 d(önüm)
- 252- Bağçe-i Hacı Mehmed der tasarruf-ı Hacı Ebubekir an mahalle-i Câmi-i Kebîr 1.5 d(önüm)
- 253- Bağçe-i Süleyman der tasarruf-ı Ömer an mahalle-i Emirler 2 d(önüm)
- 254- Bağçe-i Ömer der tasarruf-ı Aşağıküp-lü 3 evlek
- 255- Bağçe-i Sefer zimmî an mahalle-i Cedîd 6 d(önüm)
- 256- Bağçe-i Abdi der tasarruf-ı Mehmed der mahalle-i Emirler 2 d(önüm)
- 257- Bağçe-i Mehmed der tasarruf-ı Hacı Ebubekir an mahalle-i Câmi-i Kebîr 1 d(önüm)
- 258- Bağçe-i Hacı Hasan der tasarruf-ı Hüseyin der mahalle-i Osman Gâzi 0.5d(önüm)
- 259- Bağçe-i Hasan Çelebi an mahalle-i Karaca 0.5 d(önüm)
- 260- Bağçe-i Hacı İbrahim der tasarruf-ı Molla İsmail an mahalle-i Emirler 0.5 d(önüm)
- 261- Bağçe-i Mehmed Ağa der tasarruf-ı Hacı Mehmed der mahalle-i Emirler 0.5 d(önüm)
- 262- Bağçe-i Hacı Derviş der tasarruf-ı Hacı Halil der mahalle-i Akmescid 2 d(önüm)
- 263- Bağçe-i Hacı Nasuh der tasarruf-ı Hacı Mehmed an mahalle-i Emirler 0.5 d(önüm)
- 264- Bağçe-i Hacı Ali der tasarruf-ı Abdullah der mahalle-i Karaca 1.5 d(önüm)
- 265- Bağçe-i Derviş der tasarruf-ı Hacı Hüseyin an mahalle-i Akmescid 0.5 d(önüm)
- 266- Bağçe-i Sevinmez zimmî der tasarruf-ı İbrahim an mahalle-i Akmescid 1.5 d(önüm)
- 267- Bağçe-i Hacı Hüseyin der tasarruf-ı Sefer zimmî der mahalle-i Cedîd 3 d(önüm)
- 268- Bağçe-i Hacı Derviş der tasarruf-ı Üm-migüllüm⁸⁵ an mahalle-i Akmescid 1 d(önüm)
- 269- Bağçe-i Hacı Ömer der tasarruf-ı Hacı Abdurrahman an mahalle-i Emirler 1 d(önüm)
- 270- Bağçe-i Seyyid Osman der tasarruf-ı Hacı Hasan an mahalle-i Emirler 1 d(önüm) (v.12a)
- 271- Bağçe-i Hacı Mustafa der tasarruf-ı Hacı Ali an mahalle-i Câmi-i Kebîr 1 d(önüm)
- Yekûn-ı bağçehâ 271
- Hânehâ der derûn-ı kasaba-ı mezkûre hâric ez Defter-i Atık ber müceb-i fermân-ı âli kayd ve tahrîr olundu.
- Mukâtaa-i zemîn-i hâne-i a'la der derûn-ı şehr fi sene-i kâmile 36
- Mukâtaa-i zemîn-i hâne-i evsat der derûn-ı şehr fi sene-i kâmile 24
- Mukâtaa-i zemîn-i hâne-i edna der derûn-ı şehr fi sene-i kâmile 12
- Bağçehâ der dâire-i şehr der nezd-i Karasu der tasarruf-ı ahâli-i mezkûrin ve ahâli-i karye-i

Ortaküplü ve karye-i Aşağıküplü a'la dönümlerinden ellişer akça ve evsatlarından kırkar akça ve ednalarından otuzar akça vermek üzere bâ fermân-ı âli mübâşir tayin olunan Anadolu vâlisi vezir-i mükerrrem Çerkes Mehemed Paşa huzûrunda mukırr ve muterifler olmağla ber müceb-i emr-i âli vech-i meşrûh üzere kayd ve tahrîr olunmuşdur

Mukâtaa-i zemîn-i destgâh-ı balık-ı müte-
nevia beher destgâh fî sene-i kâmile altmışar
akça olmak üzeredir husûs-ı mezkûr hâric ez
defter olmağla sâdir olan fermân-ı âli mücebin-
ce müceddeden kayd ve tahrîr olunmuşdur

Bağhâ-i kasaba-i mezkûre der dâire-i şeh
der tasarruf-ı ahâli-i kasaba ve Ortaküplü ve
Aşağıküplü üzüm erişüb kemâlin bulub ehl-i
hibre⁸⁶ tahmini üzere mukavim-i takvîm⁸⁷ e-
düb üzüm sepete girdükde bedel-i öşrin eda et-
medikçe bağlarına girmemek üzere kanûnen
tahrîr olunmuşdur

Hâsıl

Öşr-i hinta	100 keyl	kıymet	1.000
Öşr-i şair	50 keyl	kıymet	780
Öşr-i mahîlüt	25 keyl	kıymet	365
Öşr-i küvvâre der kasaba-i mezkûre ber müceb-i Defter-i Atık			20
Öşr-i bostan ber müceb-i Defter-i Atık			20
Öşr der Karasu ki dâire-i şehre tâbi- dir genden ⁸⁸ açılan yerlerden ve bağ- lardan ve zemîn-i Naibyeri demekle marûfdur ber müceb-i Defter-i Atık			320
Bâc bâzâr-ı penbe ve gayrı yükden a- şağı olandan mikdarına göre bâc alı- nur ber müceb-i Defter-i Atık			800

Resm-i keyl-i nefsi Bilecik ber
müceb-i Defter-i Atık 800

Resm-i kapân ki bâzâra gelen baldan
ve yağdan ve incir ve armuddan ves-
âir bunun emsâli mekûlâtıdan ve Ak-
çabağı'ndan fi'l-cümle kapâna
müteallik eşyadan yüz akçada iki ak-
ça resm-i kapân hisâbı üzere alına ve
bundan aşığı bu üslûb üzere mikdârı-
na göre alına ber müceb-i Defter-i
Atık 1.000

Mürûr-ı eyyâm ile mahall-i kabbân⁸⁹ zâyi
olmağla müceddeden münâsib olan mahalle
kapân vaz olunub asla bir şey vezn olunmaduk-
ca fûrûht olunmaya eger hilâf-ı Defter-i Atık
ve Cedîd vezn etdirmezler ise şer ve kânûn ü-
zere alan ve satan tekdir ve tecrim olunub
muhkem hakkından geline

İhzâriye-i kazâ-i Bilecik ber müceb-i
Defter-i Atık fî sene-i kâmile 600

İhzâriye-i kazâ-i Lefke ber müceb-i
Defter-i Atık fî sene-i kâmile 1.200

Defterhâne-i Âmire'de vakf-ı şerife hâsıl
kayd olunmuşken nefsi Lefke'de vâki Yörgiç⁹⁰
Paşa evkâfı zâbitle:ri müdâhale etmeleriyle ber
müceb-i Defter-i Atık bi emri âli müceddeden
kayd ve tahrîr olunmuşdur.

Mukâtaa-i zemîn-i hammâm-ı Murad
Ferraş ber müceb-i huccet-i şeriyye fî
sene-i kâmile 36

Mukâtaa-i zemîn-i hammâm-ı
Abdülbaki Beşe fî sene 60

Bâc-ı pây⁹¹ ağnâm beher res fî 2 akça
ahınmak üzere ber vech-i tahmîn 1.000

86 - حس حبره

88 - کت

90 - یوز کیچ

87 - مقوم تقوم

89 - قبان

91 - پای

Mukátaa-i zemîn-i hammâm-i el-Hacc Abdullah veled-i Hacı Piri fi sene	120	Mukátaa-i zemîn-i kahvehâne der tasarruf-ı Halil Efendi ve Hacı İbrahim ber vech-i iştirâk fi sene-i kâmile	360
Mukátaa-i zemîn-i hammâm der mahalle-i Câmî-i Kebîr der yedd-i ahâli-i mahalle fi sene	120	Mukátaa-i zemîn-i kahvehâne-i Nakîb es-Seyyid Mustafa fi sene-i kâmile	360
Kiremithâne der mahalle-i Ermeniyân fi sene-i kâmile	120	Mukátaa-i zemîn-i kahvehâne-i Ali Efendi fi sene-i kâmile	360
Resm-i vezn-i harîr hâric ez defter ber müceb-i emr-i âli ber vech-i tahmîn	2.000	Mukátaa-i zemîn-i kahvehâne-i sagir der yed -i Hacı Mehmed fi sene-i kâmile	120
Hâric ez defter olmağla sâdir olan fermân-ı âli mücebince beher yüz akçasından iki akça vezzâniye ⁹² alınmak üzere bi emri âli kayd ve tahrîr olunmuşdur.		Mukátaa-i zemîn-i dekâkin ve han ve boyahâne der kasaba-i mezkûre	162
Tamğa-i balık-ı mütenevvîa hâric ez defter kurb-i civârlarında vâki nefis-i şehri Bursa'da ⁹³ ne minvâl üzere alınmış ise ber müceb-i fermân-ı âli vech-i meşrûh üzere kayd olundu ber vech-i tahmîn (v.12b)	3.000	Dükkân-ı boyahâne der yed -i Monla Ahmed ber vech-i maktu fi sene-i kâmile	120
Asiyâb-ı Hüseyin Beg ve Halil Efendi ve Hacı Ahmed ve Mehmed ve Hacı Mehmed ve Hacı Abdurrahman ber vech-i iştirâk ber müceb-i huccet-i şerriye 5 bâb beher bâb fi 120 fi sene-i kâmile	600	Dükkân-ı boyahâne der yed -i Hacı İbrahim ber vech-i maktu fi sene-i kâmile	120
Asiyâb-ı Topcu Mehmed 2 bâb ber vech-i maktu fi sene-i kâmile	120	Dükkân-ı Sıddık Hüseyin Ağa ber vech-i maktu fi sene-i kâmile	30
Asiyâb 1 bâb harâb kânûn üzere tamiri için sahibine teklif olunub tamir etmedüğü halde gûzeşte ⁹⁴ resm alınub eda etmedüğü halde taraf-ı vakfdan ahara fûrûht oluna		Dükkân-ı boyahâne der tasarruf-ı tayin-i Hacı Mehmed ber vech-i maktu fi sene-i kâmile	120
Tayyârât-ı sâire ber vech-i maktu fi sene maa tapu-yı zemîn	1.800	Dükkân-ı boyahâne der mahalle-i Ermeniyân der tasarruf-ı mesfûrîn 11 adet beher bâb fi 120 ber vech-i maktu fi sene-i kâmile	1.320
		Dükkân-ı Semerci der yed -i Osman ber vech-i maktu fi sene-i kâmile	30
		Dekâkin-i Mustafa Başa 5 bâb ber vech-i maktu fi sene-i kâmile	150
		Dekâkin-i Tellizade ⁹⁵ Osman Ağa 3 bâb ber vech-i maktu fi sene-i kâmile	30
		Dekâkin-i Mercimekzâde es-Seyyid Ahmed ve biraderç Mustafa 6 bâb ber vech-i maktu fi sene-i kâmile	180

92 - وزانیہ

94 - کوزشتہ

93 - بروسه

95 - تی زده

Dekâkin-i Kuyumcu der yed -i mezbûrân 2 bâb her vech-i maktu fî sene-i kâmile	60	Dekâkin-i Monla İsmail 6 bâb ber vech-i maktu fî sene-i kâmile	180
Dekâkin-i bakırcı ve demirci der yed -i mezkuran 12 bâb ber vech-i maktu fî sene-i kâmile	60	Dekâkin-i Hacı Mehmed Sabuncuzâde 6 bâb ber vech-i maktu fî sene-i kâmile	180
Dekâkin-i kuyumcu zimmi 5 aded oda 3 aded ber vech-i maktu fî sene-i kâmile	400	Dekâkin-i Uzun ⁹⁶ zimmi 2 bâb ber vech-i maktu fî sene-i kâmile	60
Dekâkin-i bakırcı der yed -i Topal Ahmed ber vech-i maktu fî sene-i kâmile	60	Dükkân-ı Şeyh Hasan ber vech-i maktu fî sene-i kâmile	30
Dekâkin-i bâzârcı der tasarruf-ı Seyyid Abdullah 5 bâb ber vech-i maktu fî sene	150 ²	Dekâkin-i Hacı Mustafa 5 bâb ber vech-i maktu fî sene-i kâmile	150
Dekâkin-i bâzârcı der tasarruf-ı Seyyid Ahmed ve Seyyid Mustafa 5 bâb ber vech-i iştirâk ber vech-i maktu fî sene-i kâmile	150	Han-ı Acem der tasarruf-ı Tellizâde Osman Ağa ber vech-i maktu fî sen ⁹⁷	300
Dükkân-ı bâzârcı der tasarruf-ı nakib es-Seyyid Hacı Mustafa 4 bâb her vech-i maktu fî sene-i kâmile	120	Dekâkin-i Ali Efendi 6 bâb vech-i maktu fî sene-i kâmile	180
Dekâkin-i bâzârcı der tasarruf-ı Abdi 3 bâb ber vech-i maktu fî sene-i kâmile	90	Dekâkin-i Mustafa veled-i Hacı 6 bâb ber vech-i maktu fî sene-i kâmile	180
Dükkân-i bâzârcı der tasarruf-ı debbâğ Hacı Mehmed ber vech-i maktu fî sene-i kâmile	30	Dekâkin-i İpçioğlu Osman 5 bâb ber vech-i maktu fî sene-i kâmile	150
Dükkân-ı bâzârcı der yed-i ahâli-i mahalle-i Hisâr ber vech-i maktu fî sene-i kâmile	30	Dekâkin-i der yed-i kasaba-i ahâli-i merkûm 30 aded ber vech-i maktu fî sene-i kâmile	900
Dekâkin der yed-i Boyacı 5 bâb ber vech-i maktu fî sene-i kâmile	150		
Dekâkin-i Hacı Mehmed 3 bâb ber vech-i maktu fî sene-i kâmile	90		

Merkûmlar bilâ sened fuzûlen binâ ve zabt etmeleriyle yedlerinde olan senedleri görûlûb tecdide muhtâcdır

Dükkân-ı timurcu der yed-i Seyyid Reis Hacı Halil ber vech-i maktu fi sene-i kâmile	30
Dükkân-ı bakırcı der tasarruf-ı Hacı Ali Beg sâkin-i kasaba-i Sögüd ber vech-i maktu fi sene-i kâmile	30
Dükkân-ı bakkal der tasarruf-ı nakib Seyyid Hacı Mustafa ber vech-i maktu fi sene-i kâmile	30
Han-ı Acem der yed-i Hanım Hatun 1 bâb 2 dekâkin ber vech-i maktu fi sene-i kâmile	420
Dekâkin-i debbâğhâne 20 bâb ber vech-i maktu beher 60 bâb fi sene-i kâmile (v.13a)	1.200
Bâd-ı hevâ ve cürm-i cinâyet ve beytü'l-mâl ve mâl-ı gâib ve yâve ve kaçğün ve abd-ı abık ve kenizek ve müddeti tamam olub bey olunan kul ve câriye bahâları ki sahibi zahir olmya ve resm-i arûsâne-i nefsi-şehr ve resm-i ganem-i nefsi-şehr ber müceb-i Defter-i Atık	1,000
Bâc-ı bâzâr-ı esb ve kâv ve merkeb ve gayrihi ber vech-i tahmîn	1,000
Nısf-ı bâd-ı hevâ ve cürm ü cinâyet ve resm-i arûsâne ve nısf-ı adet-i ağnâm coz timârâ-i serbest-i kazâ-i Bilecik ve beytü'l-mâl ve mâl-ı gâib ve yâve ve kaçğün ve mâl-ı mefkûd ve müjde-i abd-ı abık ve kenizek ve müddeti tamam olub bey olunan kul ve câriye bahâları ki sahibi zahir olmaduğu halde ber müceb-i Defter-i Atık ber vech-i tahmîn	2,000

Nısf-ı bâd-ı hevâ ve resm-i arûsâne ve adet-i ağnâmın nısfı ve beytü'l-mâl-ı amme ve mâl-ı gâib ve mâl-ı mefkûd der kazâ-i Lefke Defter-i Atık'de mâ takaddemden vakf-ı şerife hasil kayd olunub vakf için zabt olunugelmişiken hîn-i tahrirde vilâyet muharriri sehven Defter-i Cedîd-i Hâkânî'ye kayd etmemekle hâric ez defter deyü Anadolu defterdârı Sinan Efendi dokuzyüzseksendokuz tarihinde Dergâh-ı Muallâ'ya ilâm eyledikte Defterhâne-i Âmire'ye tevkif kalemiyle kayd olunmağın ber müceb-i hatt-ı tevkif ve bâ fermân-ı âli müceddeden vech-i meşrûh üzere kayd ve tahrir olundu ber vech-i tahmîn

1.000

Yekûn 29,975

Mukaddemâ ve hâlâ Anadolu Vâlisi vezir-i mükerrerem Çerkes Mehmed Paşa'ya ve ber vech-i arpalık Sultanönü sancâğı mutasarrıfı Abdülkâdir Paşa'ya ve Sögüd kadısı müvellâ⁹⁷ es-Seyyid Mehmed Efendi'ye ve bu kullarına hitâben vârid olan müteaddid evâmir-i şerifeler mücebince bi'l-müşafehe huzûrlarında rey ve ittifakları üzere vech-i meşrûhen⁹⁸ müceddeden kayd ve tahrir olunmuşdur tahriren fi gurre-i Rebiû'l-âhire sene semane aşere ve mie ve elf El-Hakir El-Fakir Hacı Hüseyin Hıfzî el-muharrir (ve mühür) (v.13 b)

Sögüt⁹⁹de medfûn merhûm ve mağfûrûn leh Ertuğrul Gâzi aleyhirrahme ve'l-megâzi-nin evkâf-ı kâfi karyelerinden olub müceddeden tahriri fermân olunan kurânın defteridir ki zikr olunur

NÂHIYE-İ GÜNYÜZÜ¹⁰⁰ der livâ-i Sultanönü¹⁰¹

1- KARYE-İ DEKİNÖZÜ¹⁰² an evkâf-ı Hazret-i Ertuğrul Gâzi gayrı ez arâzi-i taycıyan¹⁰³ ve piyâde tâbi-i m

97 - مولا

99 - سكوت

101 - سلطان اوکی

103 - ضایحیان

98 - وجه مشروحاً

100 - کون یوزی

102 - دکین اوزی

Ramazan veled-i Piri yeniçeri, Mustafa veled-i Kuruca an müselleme, Mustafa veled-i İbrahim K an karye-i İsa Şeyh, Halil veled-i Mehmed K der karye-i Sarılar, Süleyman veled-i Eyyub imam-ı karye-i m, Muharrem veled-i Muharrem an karye-i Ağarı¹⁰⁴, Süleyman veled-i Muharrem taycı, Muhib veled-i Mustafa taycı, Bum¹⁰⁵ veled-i Muhib taycı, Cafer veled-i Osman kethüda-i taycıyan, İbrahim veled-i Halil an müselleme, Mehmed veled-i Zülfikar sipahizâde, Ömer veled-i Osman sipahi-i tekâüd bâ berât, İbrahim veled-i Zülfikar an karye-i Beg, Osman veled-i Osman sipahizâde, Ali veled-i Hasan taycızâde, Ali veled-i Hüseyin sipahi-i tekâüd bâ berât, Mehmed veled-i Ebubekir ağa-yı taycıyan

Hâsıl

Resm-i çift ve bennâk ve mücerred	738
Hinta 20 müdd kıymet	1.200
Şair 12 müdd kıymet	520
Mahlût 12 müdd kıymet	480
Öşr-i bağ ve bağçe	130
Öşr-i bostan	120
Öşr-i küvvâre	20
Öşr-i penbe	40
Adet-i ağnâm	91
Resm-i zemîn	50
Deşt- bâni	50
Tapu-yı zemîn	60

Bâd-ı hevâ ve resm-i arûsâne	60
Asiyâb 1 bâb resm	150

der yedd-i Osman ve Ömer Beg ve Hüseyin ve Mustafa sahh

Yekûn 3,689 (?)

Karye-i mezbûrenin hudûd ve sınıridur ki zikr olunur kible tarafı Devekeyası ve Yörüksuvadı¹⁰⁶ Kabaagıl sırtı ve andan Kavakpınarı¹⁰⁷ ve andan Ilğunsuvadı'na andan Doğancıkayası'na ve andan Melikpınarı'na¹⁰⁸ ve andan Kavaklıyol ve andan Bozkarkın¹⁰⁹ ve andan Uluderebaşı'ndan Tavşancıkolu'na¹¹⁰ ve andan Ortasekibaşı'na ve andan Güclüoğlu¹¹¹ ve andan Gıraymî¹¹² mezarı'na tarik ile Bozemrud bâzârına giden yol ve Genceekin¹¹³ pınarı'na ve andan Çökekpınarı'na¹¹⁴ ve andan Mahmud sipahi tarlası kenarından ve andan Degirmençayırı kiblesi tarafından Adadepesi¹¹⁵ ne ve Kızılkıran¹¹⁶ kiblesi sırt sıra Ahıldeler arasından Karakaya'ya varınca şarki tarafı Burçaközünden Pelidpınarı¹¹⁷ ve andan Gögemlicbaşı¹¹⁸ ve andan tarik ile Çölekbaşı'ndan¹¹⁹ Kızıltuzla¹²⁰ ve Receb yatağı ve andan Yenicekbayırı'na¹²¹ ve andan Bögürme-ardı¹²² ve andan Devekeyası'na muntahi olur ber müceb-i huccet-i kadı (v.14a)

2- KARYE-İ AVLAĞUÖZÜ¹²³ an evkâf-ı Hazret-i Ertuğrul Gâzi-aleyhirrahme ve'l-bari -gayrı ez arâzi-i imamet sahh tâbi-i Mihalicçik¹²⁴

Hüseyin veled-i Osman Halife sipâhi, Kara

104 - اغاری	111 - کوچلی	118 - کوکم لچ
105 - بوم	112 - کرایمی	119 - چولک
106 - بورك صواد	113 - ککمه	120 - قزل طوزله
107 - قواق پیکاری	114 - چوکلک	121 - یککک بایر
108 - مسک	115 - اصادپه	122 - بوکورمه اردی
109 - بوز قرقین	116 - قزل قراک	123 - اولاغوزوزی
110 - طوشانجی قوی	117 - بلید	124 - میحالیچ جق

Hasan veled-i Abdullah K der karye-i Papadad¹²⁵, Mehmed veled-i Hüseyin K der karye-i Papalar, Mustafa veled-i Mehmed K der karye-i Üçbaşlı¹²⁶ Süleyman veled-i Mahmud K der karye-i Eyilikveran¹²⁷, Mehmed veled-i Mahmud der Beghazari¹²⁸

Karye-i mezkûre arâzisinde imâm olanlara bir çiftlik yer vardır

Hâsıl

Resm-i çift ve bennak ve mücerred			500
Hinta	12 müd	kymet	720
Şair	8 müdd	kymet	320
Mahlût	4 müdd	kymet	160
Öşr-i bestan			25
Öşr-i küvvâre			30
Öşr-i çayır			30
Adet-i ağnâm			300
Resm-i zemîn			30
Deşt-i bâni			35
Tapu-yı zemîn			120
Bâd-i hevâ ve resm-i arûsâne ve cürm-i cinâyet			300
Resm-i otlak			210
Yekün			3.000(?)

Karye-i mezkûrenin hudûd ve sınıridır ki zikr olunur Eskikişla¹²⁹ ve Küblüderebaşı¹³⁰

Sarıkaya boğazı'na andan Ayyacı yolundan Circirbaşı'nda¹³¹ Küçük Eçe¹³² giden yoldan Sarıatak'da nehr-i Kühye¹³³ suyuna Kumral cânibine Töm-ylğun¹³⁴ ve Bağırsakağzı Tilkülerderesiagzı'ndan ve Bundakkaya'ya ve Taşlıcaburnu'ndan ve Kara Halil nâm karyeden gelen yoldan Kuyu cânibinden ve Çatakol¹³⁶ önünden Taşlıburun'dan ve Kürekolbaşı'dan¹³⁷ ve Kızıldere'den gelen yoldan ve Hemedemasluğ¹³⁸ ve andan yine Eskikişla'ya müntehi olur ber müceb-i hucet-i kâdi sahh

3- KARYE-İ GÜNYARIK¹³⁹ an evkâf-ı Hazret-i Ertuğrul Gâzi leyhirrahmetü'l-bâri-gayrı ez arâzi-i timârhâ-i mensûhât ve otlakhâ-i timârhâ-imezkûrintâbi-i Bilecikkarye-imezbûre Defter-i Köhne'de İnönü nâhiyesine tâbi olub sâdir olan fermân mücebince Bilecik kazâsına,

olmak üzere tahrîr olunmuşdur sahh

Mehmed veled-i Osman m der İnönü, Hüseyin veled-i Kara Hasan K der İnönü, Mehmed birader-i K der İnönü, Mustafa veled-i Ahmed an Bözüyük, Mehmed veled-i Abdullah m der İnönü, Mehmed veled-i Osman m der karye-i Selbirek¹⁴⁰ Yusuf veled-i Hüsam K der karye-i Kurşunlu, Sinan birader-i K der karye-i kurşunlu Sahh.

Hâsıl

Resm-i çift ve bennak ve mücerred			526
Hinta ber vech-i tahmîn			800
Şair ber vech-i tahmîn			500
Mahlût ber vech-i tahmîn			300
Öşr-i bestan			10
Öşr-i çayır			25
Adet-i ağnâm			80
Resm-i zemîn			30
Deşt-i bâni			30
Tapu-yı zemîn			30
Bâd-i hevâ ve resm-i arûsâne			30
Yekün			3000 (?)

Karye-i mezbûrenin hudûd (ve) sınıridır ki zikr olunur Sabuncuoluğu'ndan¹⁴¹ girdim andan Kuzulukbaşı'na¹⁴² andan Akçataşbaşı'na andan Ulucakbaşı'na andan Üyükdepesi'ne andan Komrilibeli'nden gelen yoldan Mantarlıkıranı'na andan Kızılkırtlı başı'na andan Çayköy andan Taşlıcabası andan Tekyedepesi Küçük Kızıldepe'ye andan Kapuzindanı andan Küçükgölçük Akçapınar'a andan Sabuncuoluğu'na müntehi olur ber müceb-i hucet-i kâdi (v.14b)

4- KARYE-İ SAMAKOV¹⁴³ nâm-ı diger DİLKÜCEK an evkâf-ı Hazret-i Ertuğrul Gâzi-aleyhirrahmetü'l-bâri-gayrı ez arâzi-i müstâhfızân hâlfani'r-reâyâ karye-i mezbûre Bazarçık kazâsına tâbi olub vârid olan fermân-ı âli mücebince kazâsına tâbi olmak üzere tahrîr olunmuşdur

Hâsıl ani'l-galle ve resm-i tapu-yı zemîn ve rûsûmât-ı sâire ve asiyâb	13
bâb fi 130 fisene-i kâmile	360 (?)
Yekün ber vech-i tahmîn	3.000

125 - پاپاداد - 129 - اسکی قشلا - 133 - کوهیه - 137 - کورد قول - 141 - صیدونجی اولوغ - 126 - بوشلو - 130 - سیردره - 134 - ترم بیغون - 138 - همدان مصلوغ - 142 - قوزونوق - 127 - بییت ویران - 131 - حیر حیر - 135 - بنداق - 139 - کون یاریق - 143 - صماقور - 128 - بکبازاری - 132 - اچه - 136 - جنال قول - 140 - سلبرک

Karye-i mezbûrenin hudûd (ve) sınırdır ki zikir olunur Ahmed pınarı'ndan Küplüyolu'ndan Akçapınar'a andan Günyarık hudûduna muttasıl olup andan Almalukolu'ndan ve Pirce-pınarı'ndan Fındıkluk¹⁴⁴ -pınarı'na andan Kartlıca¹⁴⁵ -mezarı'na andan Bozcadepe'ye andan Yediler'e ve Döndü-çayırı'na ve andan Karağağaçlar'dan Bazarcığ'a giden tarik ile Tekkealtı'ndan Tanrıyye'den¹⁴⁶ yukarı sırt sıra Hisarcıkaltı'na andan Karasu'ya ve yine Akçapınarı'na münthehi olur ber müceb-i hucet-i kadı sahh

El-Fakir El-Hac Hüseyin Hıfzî el-Muharrir (mühür)

EK 1. Sebeb-i tahrir-i kitâb budur ki

Husûs-ı atî'l-beyânın mahallinde istima ve tahriri için bu fakire ve hâliyâ Sultanönü sancığına ber vech-i arpalık mutasarrıf olan el-Hacc Abdülkadir Paşa'ya hitâben fermân-ı cihân-mutâ vârid olup mazmûn-ı münifinde Söğüd kazâsında medfûn merhûm mağfûrûn leh Ertuğrul Gâzî-tâbe serahu-Hazretleri evkâfından olup sancâğ-ı mezbûra tâbi Bilecik nâm kasabaya varub nefis-i şehri-i Bilecik ve dâire-i şehride olan arâzi ve bağât ve bağçe vesâir vakf-ı mezbûra âid ve râci olan yerlerden derûn-ı fermânda mastûr olan Seyyid Abdullah ile Şeyh Edebâlı zaviyedârı Ahmed'in fuzûli zabt u rabt eyledikleri arâzi ve bağât ve bağçeler merhûm-ı mumâileyhin vakfı hudûdunda olduğu bundan akdem sancâğ-ı mezbûra ber vech-i muharrer mutasarrıf olan Boz Receb mübaşeretiyile tahdid ve hucet-i şeriyye olduğu ilâm olunduktan sonra mezbûrân kanaat etmeyüb Defter emini arzı mücebince sâdir olan fermân-ı şerife muğâyir bilâ sened vakf-ı mezbûrûn hudûdunda olan yerleri zabt ve vakfa külli gadr üzere oldukların mumâileyh Receb

Beg ilâm etmegün mukaddemâ ve hâlâ sadır olan evâmir-i şerifeler mücebince medine-i mezbûra varılıb vakf-ı mezbûr mütevellisi Mehmed bin Ahmed talebiyle akd-i meclis-i şer-i nebevî olunub medine-i mezbûrahâlisinden ve civâr ahâlisinden suâl olunub vakf-ı mezbûrun sınırı ve hudûdı müceddeden tahdid oluna deyü buyrulmağın imtisâlen li'l-emri'l-âli bu fakir-i paşa-yı mumâileyh ve Kâtib Hıfzî Hüseyin ve mütevellî-i mezbûr kulları ile medine-i mezbûra varub dâire-i şehride mahall-i nizam üzerine nüzûl ve medine-i mezbûre ahâlisinden zeyl-i hucetde mastûrül-esâmi olan müslimîn ile akd-i meclis-i şer-i nebevî edüb zaviyedâr-ı mezbûr Ahmed'i ihzâr sâdir olan fermân-ı şerifleri yüzüne kıraat olunub badehu hâzırûn-ı bi'l-meclis olan müslimîn ile vakf-ı mezbûr hudûdundan ibtidâen medine-i mezbûrî garb cânibinden Lefke'ye giden tarik-i âmm ile Hamsu nâm nehrin karşusunda Kaldırayak toprağında vâki Değirmenaltı'nda câri sudan hudûd diküb badehu mezbûr su sıra gelüb Kemer nâm mahalle andan İstanbul'a giden tarika çıkub andan şark tarafına avdet edüb Diklitaş nâm mahalle andan yine tarik-i âmm ile yürüyüb Eski-kaldırım nâm mahalle andan şehri-i mezbûra giden su maslağına andan dahi Ok-atacak nâm mahalle ve andan dahi Meyderesi içinden Oluklupınar'a andan kible canibi Aşağıküplü nâm karyeye giden tarik-i âmm üzere Kadiyokuşu'na andan karye-i mezbûr ahâlisi ile bade'n-niza âlâim vaz etdikleri Devkendiyerli-kayabaşı'na andan şimâl tarafına teveccüh edüb merhûm mağfûrûn leh Çelbi Sultan Mehmed Han vakfı sınırudan sırt sıra gidüb Göceçekdepe nâm mahalle geldikde bir mikdâr kible canibine rücû edüb sağ cânibde olan mişe ağacından bağlar arasından girüb Göceçekyerli taş'a andan sırt sıra giden yolda vâki Yerlikeyalar'a andan yine şark cânibine inhirâf olunub Çitleyik-ağaçları dibinden Hamza Beg degirmeni harkına hark-ı mezbûr üzere dâir olan

dört göz degirmen hudûd-ı mezbûr içinde vakfın olub degirmen-i mezbûr harkından aşağı tarafı Karasu'ya müntehi olub andan Karasu sıra sekiz degirmen çarkından çıkan su sıra Kebir--köprü'ye andan su sıra gidüb Karaçayboğazı'nda şehir tarafında olan Sivrikaya'ya andan mezbûr kayanın ensesinden giden ince yoldan Hızırhıkbağları'nın ensesinde olan üyüklere andan mezkûr Kaldırayak toprağında dair mesfûr degirmene müntehi olub *bu hudûd ile mahdûd olan ârazi ve bağât ve bağçeler ve medine-i mezbûre merhûm-ı mumâileyhin vakfidur*, eben an ceddin böyle bilüriz ve bu hudûd içinde Mezbûr es Seyyid Abdullah'ın alâka ve medhali yokdur merhûm-ı mumâileyhin vakfidur deyü zeyl-i vesikada olanlar ve civâr kurâlardan dâhi sikât-ı müslimîn dahi ala tarihi's-şehâde haber vermegin hudûd-ı mezbûr ile mahdûd olan ârazi ve bağât ve bağçeler ve degirmenler müşârüneyihin vakfı olmak üzere hükm olunub mâ vakaa bi't-taleb ketb olundu fi yevmi's-sâ bi min Rebiü'l-evvel li-sene semâne aşer ve mie ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ali Efendi ibn-i Hasan el-imâm bi-kasaba-i Bilecik, Es-Seyyid Mustafa Çelebi ibn-i Es-Seyyid Abdülbaki nakîbü'l-eşraf, Mehmed bin Derviş sâkin-i Bilecik, Mustafa Beşe ibn-i Abdullah sâkin-i kasaba-i mezbûre, Murat Beşe ibn-i Abdullah sâkin-i Bilecik, Osman bin Abdullah Mehmed bin Mustafa, Ahmed bin Ali, El-Hacc Mehmed ibn-i Fethullah sâkin-i Bilecik, Diger El-Hacc Mehmed sâkin-i Bilecik, Halil bin Hasan sâkin-i kasaba-i mezbûre, Es-Seyyid Mehmed ibn-i Mustafa sâkin-i kasaba-i mezbûre, Es-Seyyid Şerif Çelebi ibn-i Mehmed, Mehmed bin Hasan ve gayrihim mine'l-huzâr

Yamelü bima-fihi inde ademi münafihi nemakahül-fakîr ileyhi izze şanuhu Abdullah el-kâdî bi-askeri Rumeli afa anhu el-mütevekkiye al-Allah Abdullah (mühür)

Taallaka nazara el-fakirullahu sübhanehu ve Teâlâ Mahmud el-kâdî bi-askeri Anadolu afere lehu (mühür)

El-emru kema zukire fihi nemakahül-fakîr

ileyhi subhanehu ve Teâlâ Mehmed en-nâib bi-kazâi Bilecik afa anhu (mühür)

El-emru kema zukire fihi nemakahül-fakîr ileyhi izze şanuhu es-Seyyid Mehmed el-kâdî bi-kazâi Sögüd el-memur bi-istimai haze'l-umûr gafere lehu (mühür)

Cera ma fihi bi-marifeti nâibi'l-fakîr ala nehci's-savab bila-reybin ve'l-irtiyab nemakahül-fakîr ileyhi subhanehu izze şanuhu İbrahim Hıfzı el-kâdî bi-medinei Orta Leske gafere lehu (mühür)

Sahha indi ma-ihativa haze'l-kitab ennehu carin ala nehci's-savab ve enel el-fakri ileyhi izze şanuhu Süleyman el-müvellâ hilafetehu bi-medinei Bilecik gafere lehu hatem-i Süleyman Saray-ı Devlet

EK 2: Devletlü Saadetlü Sultanım Hazretleri sağ olsun Nezâretimizde olub Sögüd'de medfûn merhûm Ertuğrul Gâzî evkâfının nefsi-i Bilecik ve dâire-i şehride olan arâzi ve bağât ve bağçe vesâir yerleri mürûr-ı eyyâm ile muhtell ve müşevveş olub tahrir olunmak iktizâ eyledikde bâ fermân-ı âli tahrir olunub vakf-ı mezbûrun hudûdunda olan yerler zabt ve huccet-i şeriyye olunub huccet-i şeriyye fâziletlü Rumeli ve Anadolu kâdiaskeri efendiler dahi imza etmeleriyle mücibince huccet-i şeriyye Defterhâne-i Âmire'de düstürü'l-amel olmak üzere hıfz olunub iktizâ eyledikde mahallinde derkenâr ve sûret verilme bâbında fermân-ı âlileri recâsiyla arz olundu bâki emr ü fermân saadetlü Sultanımındır

El-Hakir-El-Fakir Abdullah Ağa-yı Darüssaade Hâlâ

EK 3: İkâme-i bâzâr der kazâ-i Bilecik yevm-i isneyn

Hüdâvendigâr sancâğında vâki Bilecik kazâsında ber mutâd haftada bir gün kurulan bâzâr kadîmden berü isneyn gününe münhasır iken

bazı kimesneler yevm-i ahad bâzâr kurulmasını murâd eylediklerinde bu keyfiyet kazâ reâyâsının ayin-i batulalarının icrâsına mâni olacağı bahisle bâzâr-ı merkûmun kemâ fi'l-kadîm yevm-i isneynde ikâmesiçün emr-i şerif isdârı niyâzında olduklarını İstanbul Ermeni Patrikihutimet avakıbuhu bi'l-hayr-Bâb-ı âlişâna arzihâl takdîmiyle istidâ etmekden nâşi kuyûd-ı lâzimesi ve emsâli keyfiyeti bade'l-ihrâc Bilecik nâhiyesine tâbi evkâf-ı Ertuğrul Gâzi-aleyhirrahme ve'l-meğâzi-vakf-ı merkûm evkâf-ı selâtinden olmağla mefrûzü'l-kalem ve maktû'ül-kadem serbestiyet üzere kayd ve tahrir olunmuş deyü yazıldığı mahallin tahtında mahallât-ı Müselman ve mahallât-ı Ermeniyân neferât aded ve bağçehâ aded ile nefsi-i Bilecik ve hâsıl tahtında hinta ve şair ve bâç-ı bâzâr-ı penbe ve gayrı yükünden aşağı olandan mikdârına göre bâç-ı bâzâr alınur ber müceb-i Defter-i Atik yekûn maa gayrihi yirmidokuzbindokuzyüzyetmişbeş akça yazu ile Defter-i Mufassal'da muharrir kalemiyle tahrir olunmuş bu takdirce ber muktezâ-yı Defter-i Hâkânî sâlifü'z-zikr nefsi-i Bilecik el-mezbûrenin hâsılâtı ve hâsılâtıyla mahsûb bâç-ı bâzâr-ı penbe ve gayrı yükünden aşağı olandan mikdârına göre bâç alınur ber müceb-i Defter-i Atik el-mezbûrenin müteveccihâtı Ertuğrul Gâzi-aleyhirrahme ve'l-meğâzi- vakfı tarafından serbestiyet üzere zabt olunmak iktizâ edüb ancak bâzâr-ı merkûmun Defterhâne-i Âmire'de kangı gün kurulacağıın ismi tasrih olunmadığından bu sûretde batrik-i mersûmun istidâsı vechilesâlifü'z-zikr kazâ-i mezbûr pâzârının kemâ fi'l-kadîm isneyn günü olarak ismi tasrihiyle yevm-i mezbûrda ikâmesiçün emsâli misüllü tanzimi husûsuna müsaade-i seniyye erzân olduğu hâlde hâkpâ-yı hümâyûn-ı mülûkâneye lede'l-arz hatt-ı şerif-i şevket-redif-i mülûkâne-i levha-zîb sūdûriyla Defterhâne-i Âmire'de olan kaydı mahalli tashih olunmak için Dîvân-ı Hümâyûn'dan tashih emri şerifi itâsı husûsu iftihârü'lekâbir ve'l-ekârim câmiü'l-mefâhir ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezidi inâyeti meliki'd-dâim tuğ-

râkeşlik inzimâmiyla hâlâ Defter Emîni el-Hacc İbrahim Edhem-zide uluvvuhu-arzı mealinden nümâyân olmağla bu sûretde arzı mücebince tanzimi husûsunu hâlâ Baş Defterdâr iftihârü'l-ümerâ ve'l-ekâbir Mîr Ali Necîb-dâme uluvvuhu-takrîr vetakrîri hâkpâ-yı hümâyûn-ışâhâne'ye lede'l-arz inhâ olduğu üzere sâbıkları vechile ismi tasrihiyle Dîvân-ı Hümâyûn kaleminden iktizâ eden emri isdârıyla icrâsına ibtidâr olumasını hatt-ı ihsân-nakt-ı cenâb-ı mülûkâne-i levha-tıraz sūdûr olmağla mücibince icrâ ve tanzim olunmak bâbında fermân-ı âlişân sâdir olmağın mücibince hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn ile sâdir olan fermân-ı celilü'l-kadr ve defterdâr-ı mumâileyhin takrîri müciblerince defterlerin getürdüb ber minvâl kazâ-i mezbûrede kemâ fi'l-kadîm isneyn günü olarak ismi tasrihiyle yevm-i mezbûrda emsâli misüllü pâzâr ikâme olunmasıçün Defterhâne-i Âmire'de olan kaydı mahallini kaleminle tashih ve sebt-i defter eyleyüb İcmâl-i Hakânî'sin veresin deyü bu hakire hitâben sâdir olan fermân-ı âli mücibince tashih ve sebt-i defter olundu fi 27 Rebiü'l-evvel sene 251

El-Fakîr El-Hacc İbrahim Edhem Tevkif Emîni-i Defter-i Hâkânî Hâlâ

İkâme-i bâzâr der kazâ-i Bilecik yevm-i isneyn

Vassâlede tafsil olduğu üzere bâzâr-ı mezbûr kemâ fi'l-kadîm isneyn günü olarak ismi tasrihiyle ikâme olunmasıçün bâ hatt-ı hümâyûn sâdir olan fermân-ı âli mücibince tashih ve sebt-i defter olundu fi 27 Rebiü'l-evvel sene 251

El-Fakîr El-Hacc İbrahim Edhem Tevkif ve Emîni-i Defterhâne-i Âmire Hâlâ

BELGE II

1- KARYE-İ GÜNYARIK tâbi-i İnönü

Çift 4, nim 4, bennâk 16, mücerred 22, imâm 1, zaviyedâr 2

Hâsıl		
Resm-i çift, bennâk, mücerred		526
Hınta	12 müdd kıymet	720
Şair	8 müdd kıymet	320
Mahlût	4 müdd kıymet	160
Öşr-i bağçe		15
Öşr-i bostan		10
Öşr-i küvâre		12
Öşr-i çayır		25
Adet-i aǵnâm		68
Çayır-ı Karayusufoǵlu der yed -i Mehmed		
çavuş 15 dönüm resm		20
Resm-i zemin		34
Deşt- bâni		24
Tapu-yı zemin		26
Bâd-ı hevâ ve resm-i arûsâne		30
Yekûn		2,000

Defter-i İcmâl'de şerh olunduǵu üzere Ertuǵrul vakfına tashîh olunmuştur tahriren fi 24 Cemazie'l-âhîr sene 1118

Harrere El-Fakir Ehubekir Et-Tevkii

2-NEFS-İ BİLECİK

MAHALLE-İ EMİR

MAHALLE-İ DERE

MAHALLE-İ BÂZÂR

MAHALLE-İ CÂMİ-İ ŞERİF-İ CEDİD
nâm-ı diger KÂDİ MAHALLESİ

MAHALLE-İ HÂCİ ŞUCÂ

MAHALLE-İ HİSÂR

MAHALLE-İ BÖRKÇİLER

MAHALLE-İ CÂMİ-İ ŞERİF-İ ORHAN

CEMAAT-İ HAFİZÂN-İ CÂMİ-İ OR-

HAN GÂZİ

Hâsıl		
Bâc-ı pâzâr-ı penbe ve gayn yükden aşağı o- landan mikdârına göre bâc alma		800
Resm-i keyl-i nefsi Bilecik		800
Öşr-i bağ ve bağçe der dest-i Musa Fakih ve kassâb Bahşaysş ve nukrazan ber müceb- i Defter-i Atfk		385
Öşr-i bağ ve bağçe der dâire-i şehri mezbûr		120
Öşr-i hınta 8 müdd kıymet		480
Şair 8 müdd kıymet		320
Mahlût 3 müdd 10 K kıymet		140
Öşr-i küvâre		20
Öşr-i bostan		20
Öşr der Kara-su ki şehre tâbidir gen- den yerlerden ve bağlardan zemin-i Naibyeri demekle marûfdur		320
Resm-i kapân ki bâzâra gelen baldan ve yağdan ve incirden ve üzümden vesâir bunun emsâli mekulâtıdan ve Akçabağı'ndan fi'l-cümle kapâna mü- teallik esbâbdan yüz akçada iki akça resm-i kapân hisâbı üzere ve bundan aşağı bu üslûb üzere mikdârına göre alına		1,000
Bâd-ı hevâ ve cürm-i cinâyet ve beytül-mâl ve mâl-ı gâib ve yâve ve kaçğün ve abd-ı abık ve kenizek ve müddeti tamam olub bey olunan kul ve câriye bahâları ki sahibi zahir olmaya ve resm-i arûsâne-i nefsi-i şehri ve resm-i ganem-i nefsi-i şehri		1,000
İhzâriye-i kazâ-i Bilecik ve nâhiye-i Lefke		500
İcâre-i dekâkin-i zemin-i bâzâr		
Dekâkin-i Celal veled-i Pir Ahmed		10
Dekâkin-i Rıdvan		13
Dekâkin-i Hüseyin		23

Dekâkin-i Mustafa veled-i Abdullah	14
Dekâkin-i Hacı Piri	25
Dekâkin-i Mustafa veled-i Mehmed	20
Dekâkin-i İbrahim veled-i Fakih	24
Dekâkin-i Hüseyin kassâb	40
Dekâkin-i Seyyid Hüseyin	10
Dekâkin-i Hüseyin	23
Dekâkin-i Sabunhâne der nefis-i şehri 2 bâb	600
Resm-i kassâbhâne	500
Dekâkin	13
Resm-i otlak kadimden alunugeldüğü üzere	120
Yekûn	5,500(?)

Mezkûr Günyüzü nâhiyesinde Dekinözü ve Avlağı nâm karyelere ve nâhiye-i İnönü'nde Günyüzü nâm karyeye bile mutasarrıflardır nisf-ı bād-ı hevâ ve cürm-i cinâyet ve nisf-ı arûsâne ve nisf-ı adet-i aġnâm ve timârhâ-i serbest-i kazâ-i Bilecik ve beytü'l-mâl ve mâli-gâib ve yâve ve kaġgûn ve mâl-ı mefkûd ve müjde-i abd-ı abık ve kenizek ve müddeti tamam olub bey olan kul ve câriye bahâları ki sâhibi olmaduğı coz timârhâ-i serbest ve adet-i serbest-i kazâ-i mezbûr maa karye-i Dilkücek tâbi-i Ermeni ve karye-i Günyarık tâbi-i İnönü fî sene 500 karye-i mezbûr Defter-i Cedid'e sehven kayd olunmamağın karye-i Yamak (?) Anadolu Defterdârı Sinan Efendi Hazretleri tezkiresiyle kayd olundu fî 4 Zilhicce 989

Harrere El-Fakir Feridun Et-Tevkij

Hüve

Nefs-i Söğüt'de vâki Ertuğrul evkâfına mütevellî olan Sefer kulları arz gönderüb evkâf-ı mezbûrede Dilkücek nâm karyede olan on iki kıta çiftlik ve Bilecik ve Lefke kâdîliklarında vâki olan nisf-ı bād-ı hevâ ve rûsûm-ı arûsâne ve adet-i aġnâmın nisfi ve beytü'l-mâl-i âmme ve mâl-ı gâib ve mâl-ı mefkûdu Defter-i Atik'de mâ-takaddemden vakfa hâsıl kayd olunub vakf

içün zabt olunagelmışken hîn-i tahrîrde vilâyet muharrîri sehven Defter-i Cedid-i Hâkânî'ye kayd etmemekle hâric ez defterdir deyü zikr olunan çiftliklerin mahsûlüne ve mezkûrân kâdîliklarda olan nisf-ı bād-ı hevâ (ve) adet-i aġnâm ve resm-i arûsâne ve gayrı mahsûlâta mevkûfât emînleri ve sancâkbegi subaşları ve erbâb-ı timâr ve evkâf zâbitleri dahl ederler Defter-i Atik mücebince zabt olunması bâbında emri şerif recâsına ilâm eyledüğü sene 989 Şaban'ının onbirinci günü arz olundukda sehven Defter-i Cedid-i Hâkânî'ye kayd olunmaduğı mukarrer ise nişâncı beg hazretleri dest-i hattıyla deftere kayd ede deyü fermân olunmağın vech-i meşrûb üzere tahrîr olundu tahrîren fî 24 Zilka-de sene 989

3- KARYE-İ DEKİNÖZÜ tâbi-i Günyüzü hass-ı hazret-i şehzâde-i civan-baht-tâle bekahu

çift 9, nîm 9, bennâk 14, mücerred 22, sipâ-hizâde 3

Hâsıl maa çiftlik-i Sasan hâsıl gallede bile dâhildir

Resm-i çift, bennâk ve mücerred			738
Hınta	20 müdd	kıymet	1,200
Şair	13 müdd	kıymet	520
Mahlût	12 müdd	kıymet	480
Öşr-i baġ ve baġçe			130
Öşr-i bostan			120
Öşr-i kuvvâre			20
Çiftlik-i hassa 2			90
Öşr-i penbe			40
Asiyâb 2 bâb resm			60
Adet-i aġnâm			91
Resm-i zemin			50
Değr- bâni			50
Tapu-yı zemin			60

Bâd-ı hevâ ve resm-i arûsâne

60

Yekûn

3.689(?)

BELGE III

Sögüd'de medfûn merhûm Ertuğrul Gâzî evkâfından nefis-i Bilecik ve dâire-i şehri vakfın arazisinden olup ve Yediler Üyüğü demekle marûf mevzi dahi dâire-i şehre dâhil olduğu huccet-i şeriyye olunub müdâhale olunmak icâb eylemez iken Bilecik'de Timur Beg Zâviyesi zâviyedârı Seyyid Abdullah ile vâkif-ı müşarünileyh mütevellisi kullarının mezkûr Yediler Üyüğü nâm mevzide davaları tahrîrçün fermân-ı âli sâdir olmuş iken zâviyedâr-ı mezkûr yüzseksen senelik bir sahte huccet peydâ ve ber tarikiyle işbu binyüzonyedi senesi Zilkadesi'nde Defterhânc'ye hıfz ettirmekle mahall-i nizam üzerine varılıb bundan akdem sâdir olan fermân-ı âlişân mücebince tahrîr ve kaydın verilüb zikr olunan huccet Defterhâneye mutabık olmamağla mahallinden terkin ve ref olunması bâbında Babû's-saâde Ağası'nın arzı üzerine mücebince Defterhâne'den terkin ve terkin olunmasıçün sâdir olan fermân-ı âli mücebince defterden ilkâ olunmuşdur fi 15 Zilkade sene 117

BELGE IV

Nâhiye-i İnönü der livâ-i Sultanönü

KARYE-İ GÜNYARIK tâbi-i İnönü 2,000

Bu dahi zirde şerh olunduğu üzere Ertuğrul Gâzî vakfına tashih olunmuşdur fi't-tarihi'l-mezbûr

Harrere El-Fakir Ebubekir Et-Tevkiî

Nâhiye-i Bilecik der livâ-i Sultanönü

NEFS-İ BİLECİK tâbi-i m 5,500

Babû's-saâde Ağası olan el-Hacc Abdullah Ağa arzihâl gönderüb Sultanönü sancâğında Bilecik nâhiyesinde beşbinbeşyüz akça yazusu olan nefis-i Bilecik ve İnönü nâhiyesinde ikibin akça yazusu olan Günyarik ve Bilecik kazâsın-

da olup elsine-i nâsda Samakov tabir olunur Dilkücek nâm karye ile Günyüzü kazâsında Avlağı nâm karye ve üçbinüçyüzsekseniki akça yazu ile Defter-i İcmâl'de Hüdâvendigâr sancâğında Mihalicçik nâhiyesinde ve üçbinaltıyüzseksendokuz akça yazu ile Defter-i Mufassal'da Sultanönü sancâğında Günyüzü nâhiyesinde olmak üzere tahrîr-i defter olunan Deginözü nâm karye taht-ı nezâretinde olan evkâfdan Sögüd kasabasında medfûn merhûm Ertuğrul Gâzî vakfından olmak üzere kadîmden bu ana degin vakf tarafından zabt olunub lâkin Defter-i İcmâl'de ve Mufassal'da mahalleri hass-ı hümâyûn olmak üzere kalub tevkîî kalemiyle tashih olunmamağla zikr olunan kurâ ve nefis-i Bilecik mahalleri vakf-ı mezbûra tashih olunmak bâbında inâyet recâ ve Başmuhâsebe Defterleri'ne nazar olundukda kaydı bulunmamağla Defter-i İcmâl ve Mufassal'ı getürdüb kadîmü'l-eyyâmdan berü taraf-ı vakfdan zabt olunduğu muayyen olmak nefis-i Bilecik ve Günyarik ve elsine-i nâsda Samakov tabir olunan Dilkücek nâm karye ile Avlağı ve Deginözü nâm karyelerin mahalleri Ertuğrul Gâzî vakfından olmak üzere kaleminle tashih ve sebt-i defter eylesin deyü vârid olan emr-i âli mücebince sebt-i defter olundu fi24 C(ema-zie'l-âhîr) sene 1118

Harrere El-Fakir Ebubekir Et-Tevkiî

BELGE V

Bursa'da Haremeyn-i Şerifeyn Müfettişi vekiline hitâben hüküm ki

Bâbû's-saâdeti's-şerife Ağası nezâretinde olan evkâfdan Bursa ve Sögüd ve Bilecik'de vâki merhûm ve mağfûrın leh Ertuğrul Gâzî evkâfının mütevellisi olan teberdârân-ı hassa'dan Kuşçu Mehmed arzihâl sunub vakf-ı mezbûrun kurâları ber müceb-i Defter-i Hâkânî taraf-ı vakfdan serbestiyet şurûtu mücebince zabt u rabt olunagelmışken ashâb-ı ağrazdan bazı kimesneler kurâ-i vakfı fuzûli zabt sevdasıyla müdâhaleden hâlf olmamalarıyla ber müceb-i kuyûdât-i Defter-i Hâkânî kurâ-i

vakf serbestiyet şürûtu mücebince taraf-ı vakfdan kemâfi's-sâbık zapt u rabt olunub aherin bivech ve bilâ sened müdâhale ve muarazaları men ve def etdirilmek için yedine müekked emr-i âli ihsân buyrulmak bâbında istadâ-yı inâyet etmeğin Hazine-i Âmire'de mahfûz Anadolu Mahâsebesi Defterleri'ne nazar olundukda vakf-ı mezbûrun tevliyeti hâ mukâbele mezkûr Kuşcu Mehmed teberdâr-ı hassadan bâhatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn üzere mastûr ve mukayyed idügi derkenâr olunmagın Bilecik nâhiyesinde evkâf-ı hazret-i Ertuğrul Gâzi vakf-ı merkûm evkâf-ı selâtinden olmağla mefrüzü'l-kalem ve maktuü'l-kadem min külli'l-vücûh serbestiyet üzere kayd ve tahrir olunmuşdur fi sene binyüzonsekiz deyü yazıldığı mahallin tahtında nefsi-i Bilecik vakf-ı müşârünileyh mahallât ve neferât ve bağçehâ ve bağhâ ve hânehâ ve hudûd-ı mevziyasıyla muharrer ve hâsılı tahtında öşr-i hinta ve şair ve öşr-i küvvâre der kasaha-i mezkûre ve öşr-i bostan ve yekûn maa gayrihi yirmidokuzbindokuzyüzyetmişbeş akça ve Günyüzü nâhiyesine tâbi neferât ile karye-i Dekinözü an evkâf-ı müşârünileyh gayrı ez arazi-i taycıyân ve piyâde ve hâsılı tahtında resm-i çift ve bennâk ve mücerred ve hinta ve öşr ve bağ ve bağçe ve öşr-i bostan yekûn maa gayrihi üçbinaltıyüzseksenokuz ve Mihalicçık nâhiyesine tâbi neferât ile karye-i Avlağözü an evkâf-ı müşârünileyh

gayrı ez arâzi-i imâmet ve hâsılı tahtında resm-i çift ve bennâk ve mücerred ve hinta ve öşr-i bostan ve öşr-i küvvâre yekûn maa gayrihi üçbin ve Bilecik nâhiyesine tâbi neferât ile karye-i Günyarık an evkâf-ı müşârünileyh gayrı ez arâzi-i timârhâ-i mensûhât ve otlakhâ-i timârhâ-i mezkûrin hâsılı tahtında resm-i çift ve bennâk ve mücerred ve hinta ve öşr-i bostan ve öşr-i küvvâre yekûn maa gayrihi üçbin ve bilâ reâyâ ve Bazarcık kazâsına tâbi karye-i Samakov nâm-ı diger Dilkücek an evkâf-ı müşârünileyh gayrı ez arâzi-i müstahfızân hâliani'r-reâyâ ve hasil ani'l-galle ve resm-i tapu-yı zemîn ve rüsûmât-ı sâire ve asiyyab onuç fi sene-i kâmile üçyüzaltmış yekûn ber vech-i tahmîn üçbin akça yazular ile kurâ-i mezkûrün başka başka hudûdları tasrihiyle Defter-i Vakfa muharrere-i mahfûzada mukayyedlerdir bu takdîrce ber muktezâ-yı Defter-i Hâkânî kurâ-i merkûmenin serbestiyet üzere aşâr ve rüsûmâtları evkâf-ı müşârünileyh tarafından zabt olunmak iktizâ eder deyü Defter Emîni izzetlü Süleyman Raşid Efendi arz etmekle arzı mücibince hükm deyü fi 22 Ş(aban) sene 1201 tarihinde sâdir olan fermân-ı âli mücibince emr-i şerif-i âlişân yazılmak için işbu tezkire verildi.

Müfettiş vekiline hitâbı tayy olunub işbu fermân-ı âlişân tevdid olunmuşdur fi 11 Receb sene 1203